Hatodik évfolyam. 10. szám. Székely-Udvarhely, 1900. márczius 11.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMÜVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Papok-, tanitók-, gazdasági egyleti tagok- és közs. elöljáróknak egészévre 6 kor., a tanitó-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér. Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos BETEGH PÁL.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések ☐ cm.-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. — Bélyegdij külön 60 fillér. Nyilttér sora 1 kor. Hirdetés és nyilt-tér dija előre fizetendő. — Hirdetéseket e lap részére elfogad minden hirdetési iroda. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utcza), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adatnak vissza.

Márczius 15.

Vannak napok a történet fordulóin, midőn a történet szelleme elkerülve az intézőket, alászáll a néphez s az utczákon keresi és találja meg prófétáit, a kik meg merik cselekedni, kimondani azt, a mit mindenki érez, de megtenni, kimondani senki sem tudott, vagy nem mert. Ilyen nap volt nemzetünk történetében most ötvenkét éve márczius 15.

Ezért tartjuk és ünnepeljük a magyar szabadság napjának. Különösen a polgári elemnek maradjon örökké ünnepe, mert a polgári elem ezen a napon nyilatkozott meg először és foglalt helyet az ország politikai alakulásában.

Hála az Istennek nem tüntetés napja ez többé, rég elmult az idő, midőn Forinyák érette elvérzett. Most a kegyelet ünnepe az csupán, meg a haladásé. Most tudjuk, hogy mai boldogságunk e nagy napok öröksége s a „régi fénynél gyujtva uj szövétneket", erősitést, tanuságot meritünk belőle a jövőre honfi tisztünk hü teljesitésére. És ime, ünnepi hivásunkra megjelenik előttünk az elmult ötvenkét év s vele az akkori törpe kormányzók és a népek óriásai.

Látjuk ezt a nagy örökséget, melyet a nagy idők küzdelme nekünk megszerzett. Az előtt a nemzetet csak néhány százezer kiváltságos alkotta s a polgárok milliói léptek helyükbe. Szabad lett a gondolat, szabad a föld, egész Erdélylyel egyesülve az ország három század óta megszakadt területe, egygyé lett maga a nemzet is s minden tagjával közössé az egységes nemzeti szabadság.

Láttuk a honvédsereg dicsőségét, megértjük most már harczának világtörténeti szükségét s áldást mondunk a névtelen hősök haló porainak mindegyik atomjára. Emlékük szent marad előttünk. Jönni fognak uj századok, letiporhatnak mindent, de örökzöld marad a babérkoszoru, melyet hősi küzdelmük elismeréseül nyujtott nekik a történet muzsája. A miért vérőket ontották, abból mennyi minden megvalósult. Más utakon, lehet szenvedések árán, de eljutott az ország oda, hová a honvédsereg csaták viharában álmodott. Világszerte becsült a magyar neve. Nem kell helyért könyörgenünk, a müvelt népek sorában. A nagy német nemzet császára maga vezetett be oda történeti emlékü pohárköszöntőjével. És ha Petőfi feltámadna s ma eljönne közénk, nem mondaná többé:

„Élt egy nép a Tisza táján
Századokig lomhán, gyáván."

És csalódva, örömkönnyel a szemében törölné verseiből hires mondását:

„Nincsen többé szeretett király".

Mert látná nemes királyunkat hü magyarjaival kibékülve, népe igaz szeretetétől környékezve, mint Mátyás király óta egy királyunk sem! Legyen érte hála a magyarok Istenének a király és nemzet egymást megértő bölcsességének s Deák Ferencz önzetlen nagy szellemének.

Lakozzék szivünkben a hüség Isten, haza és király iránt, áldozatkészség és egyetértés, mert ezek nélkül sem alkotmány, se parlament, se hadsereg nem fogják megőrizni a nemzetet az elpusztulástól. Soha le ne térjünk többé a szabadság utjáról, melyet a nagy elődök ezelőtt 52 évvel országunk boldogságára megmutattak s vérök hullásával megszentelték. Ha ingadoznánk, virasszon felelettünk az ő szellemük s fölfognak ök kelni sirjaikból is, hogy megoltalmazzanak és a további tusára erősitsenek. — Ne felejtsük el soha a mit Petőfi irt naplójába most 52 éve márczius 15-én „Üdvözlégy születésed napján magyar szabadság. Lakozzál ezen tul örökre közöttünk. Te légy, ha egykor vesznünk kell, szemfedője az utolsó magyarnak, mert veled élni dicsőség, nélküled gyalázat" . . . Csak bátran hát előre, mindig a haladás utján, ne pedig visszafelé és miénk a második ezredév boldogsága s poklok kapui sem vehetnek erőt rajta Adja a magyarok Istene, hogy ugy legyen!

Városi közgyülés. Mint illetékes helyről értesülünk -- városunk képviselőtestülete folyó hó 14-én tartja meg első évnegyedi rendes közgyülését, melyen városunk minden rendü és rangu polgárát igen közelről érdeklő nagyszabásu tervezet kerül tárgyalásra. Nem vagyunk felhatalmazva ezen, városunk jövőjére messze kiható ügy bővebb ismertetésére. Annyit azonban előre is mondhatunk, hogy városunk ügybuzgó polgármesterének rendkivül nagy gyakorlati tudásából eredt s méltó a legmesszebb terjedő elismerésre. Méltó azért, mert olyba tünik fel első tekintetre, mint életszükségletet képező dolgokat létre hozni — ugyszólva — semmiből.

Az első évnegyedi rendes közgyülést vármegyénk törvényhatósági bizottságának ügyrendtartási szabályai 1. §-a alapján folyó évi márczius 16-án d. e. 9 órára, a vármegyeház disztermében kezdődőleg azon értesitéssel hivta össze Damokos Andor dr, vármegyénk alispánja, hogy a közgyülés első tárgyát a tárgysorozat első pontjában jelzett 2 százalékos pótadó megszavazása feletti tanácskozás fogja képezni. A közgyülés tárgysorozatának többi 23 pontját kormányrendeletek, hivatalos előterjesztések, választások, községi ügyek, átiratok, kérvények, valamint a közgyülést megelőzőleg 24 órával beadott önálló inditványok tárgyalása tölti be.

Meghivó. Vármegyénk törvényhatósági bizottsági tagjai következő meghivást kapták: Alólirottak szükségesnek látván a legközelebbi törvényhatósági rendes közgyülést megelőzőleg a megüresedett árvaszéki elnöki és pénztárnoki állások küszöbön álló betöltése ügyében értekezletet tartani, van szerencsénk t. uraságodat, mint a törvényhatósági bizottság tagját a f. évi márczius hó 15-én d. u. 4 órakor a vármegyeház disztermében tartandó választói értekezletre tisztelettel meghivni. Sz.-Udvarhelyt, 1900. évi február hó 26-án. Bedő Ferencz, Daniel Elek, Daniel Károly, Hlatky Miklós, Jakab Gyula, Jung-Cseke Lajos, Kemény Béla br., Lántzky Sándor, Máthé Pál, Mezei Ödön, Nagy Samu, Sándor Mózes, Solymossy Lajos dr, Szabó István, Szent-Királlyi Árpád, Tibád Antal, Török Albert, Ugron János, Ugron Zoltán.

A mostani birtokrendezési eljárás sietős megszüntetéséről.*

(Főleg a székely vármegyék közgyülési tagjaihoz.)

II.

A »Székely-Udvarhely« mult számában megjelent czikkelyem, melyben a czimül vett kérdésről igyekeztem egyet-mást — legjobb tudásom szerint — elmondani, mint hallom, vármegyeszerte az ügy fontosságához méltó érdeklődést keltett. Szivemből örvendek. Bárcsak a székelyföldi összes ujságok körében is visszhangra találna. Azt hiszem, ez a vele való foglalkozást inkább megérdemelné, mint az oly kiváló ügybuzgósággal tárgyalt országos és világra szóló politika. Annál is inkább, mert ez a mindennapi kenyér és egy országrész sorsa felől nyujt tájékozást. Arról a kenyérről, mely nélkül élet s igy politika sem lehet.

* Ezen czikkelyt, melyben irója egyes helyeken erős kifejezéseket használ — a kérdés aktuális volta miatt közöljük ugyan, de mindenben nem értünk egyet tartalmával. Szerk.

A „SZÉKELY-UDVARHELY" TÁRCZÁJA.

Mérik a földet.

(A „Székely-Udvarhely" tárczája.)

Irta: *Benedek Elek.*

Sürün járok le az én szükebb hazámba, bár mindig szomoru hirekkel fogadnak az atyafiak. Csordultig töltik a szivemet panaszszal, kesergéssel. Megdöbbenéssel látom, hogy az emberi elme csodás kitalálásai: a vasut, telegráf, a mindenféle masina a nagy tömegnek kenyér helyett koldusbotot nyomnak a kezébe. Isten ne rója fel bünömül, de gondolkozóba kezd ejteni a — czivilizaczió. Ugy tetszik nekem: keveset hozott, sokat vitt el. A régi, puritán erkölcsök eltüntek. A jómódu egyszerüség helyét uzsorakölcsönökön tengődő czifrálkodás foglalta el. A jobbágyi állapotot a réginél terhesebb váltotta fel: ez a **döglesztő**. Na, tudom, hogy e szónak kevesen ismerik az értelmét. A döglesztő: takarékpénztár. Ez a földesur. Ennek jobbágya, zsellérje ur és paraszt. Ez tett egyenlővé urat és parasztot: jobbágygyá mind a kettőt.

Ha látsz az uton egy embert, a mint a város felé tart (bot a kezében, lapos tarisznya a nyakában) s kérded: hová, földi? — bizonyos lehetsz a feleletben: a döglesztőbe, uram! Megy törleszteni, azaz hogy dögleszteni az adósságot. Könnyen kapta, izzadva fizeti. Nemhogy döglesztésre, de kamatra sem telik. Jön a **földesur**, liczitál. Csak a bot, meg a lapos tarisznya marad. Ezzel könnyen eljuthat — „haj, bé Oláhországba".

S ha látsz uri embert, ki ütött-kopott kocsiján a vasutra igyekszik, bizonyos lehetsz abban, hogy ez felkölcsönzött pénzen váltott jegyen az oláh bankot keresi meg: ott még adnak második, harmadik helyen, jó szivvel adnak: oláh kézre kerül a magyar nemesi birtok.

Nézem az ismerős vidéket, völgyeit, hegyeit, ritkuló erdeit s a szivem elszorul. Érzem, hogy ez a föld már nem a mienk. Talán már az országutja sem. Mindegyre megrebbenek, mint a madár, ha neszt hall. Vajjon nem állit-e meg valaki: hé, atyafi, mit keresel itt? Ez a föld, meddig a szem ellát, az enyém. Ti csak árendában birjátok.

Meg is állitott valaki. Nem szólt hozzám, mégis megállitott: Az ut fölött, a hegy oldalában valami masinát pillantottam meg. Egy kecskelábu masina volt, arra ráhajolt egy ur, valami hosszu csőbe bele-bele nézett, aztán intett egy legénynek, ki messze távol álldogált, ezt az az ur hol jobbra, hol balra intette, s a legény hol itt, hol ott állott meg egy hosszu, nagyon hosszu lineával. Voltak az ur körül többen, mind falusi emberek, kik ennek az urnak a mesterségéhez nem igen érthettek, de folyton magyaráztak, hevesen gesztikuláltak, kiabáltak, söt egynek a szava világosan, érthetően lecsöndült az utra: hiába méri az ur. A mi az enyim — az enyim. Leütöm, a ki az én földembe akasztja az ekéjét. És hallottam egy más hangot is: ne helytelenkedj, Béniám. A törvény — törvény.

Ez bizony a biró lehetett. Vagy a jegyző. Vagy valamelyik ur, a ki a régi jónapok megujhodását reméli a tagositástól.

Mert tagositnak. Erdőt, mezőt, rétet mind ujra mérnek. A kinek eddig husz helyen volt szántója, most ezt egy darabban kapja meg. Folytathat okszerü gazdaságot, különösen ha a leghitványabb föld jut neki. Egy darabba terelik a sok fincs-fancs földet, mint a szerte bogárodzott nyájat, bár nyilvánvaló, hogy egy decennium sem telik bele, keskeny szalagokra darabolódik ujra az a sok szép tábla.

Érdekel a dolog, kezdem figyelni. Elsőbbet is kérdem, ki az az ur, honnét jött, a ki méri a földet. Az öreg Gergő Sámuel megmagyarázza:

— Az az ur, instálom, **Négyszemközt** inzsellér ur. Más nevét nem esmérjük.

— Miért hivják Négyszemköztnek, kérdem én.

— Azért, mondja Gergő Sámuel, mert mindenkivel négyszemközt beszél.

— Miért beszél négyszemközt?

Kérdésre kérdéssel felel Gergő Sámuel:

— Ugy-e tréfál az ur?

Az csakugyan nem szép tőlem, hogy oly nehezen értem meg Gergő Sámuelt. De Gergő Sámuel tudja, hogy én értem őt. Látom és hallom, hogy a Négyszemközt inzsellérek mint mérik el a szegény nép talpa alól a földet. Látom saját szememmel, hogy életrevaló emberek földje megduplázódik. Erdő, mező, rét, legelő néhány ember kezébe jut. A tömeg kesereg, nyugtalankodik, egy pár embert, ki tulságos sokat beszélt négyszemközt a Négyszemközt inzsellérrel, agyba-főbe vernek, egyiknek-másiknak felgyujtják a házát, asztagjait, de jönek a csendőrök, lőnek, szurnak, s a rend helyre áll. A mit a Négyszemközt inzsellérek el nem mérnek a szegény ember kevés földjéből, azt ő maga dobja oda potom áron az uj földesuraknak: nesztek, egyetek földet. Legyen a tietek ez is. Eddig volt egy tehenkéje, egy malaczkája is a szegény embernek. A közlegelőn elvegyült a többi közt. — Nesztek, legyen a tietek ez is. Csak a nagy gazdáknak van legelőjük. A szegény tartsa otthon az állatját, vagy fizessen érte a gazdagnak. Tartsa, de min? Fizessen, de miből?

A merre járok, üres házak, üres udvarok. A háznépe felszedelőzködött, itt hagyta a földet, melyet őseink vére áztatott. Az ősi jusból csak a követválasztás maradt a székelynek. Ez az öt esztendőről öt esztendőre való reménykedés néhány forintért, egy pár meszely pálinkáért, egy juhtokányért. Mindent elszedtek tőle, csak ez az egy maradt még, azért, hogy a lelkét is elveszitse.

Hiába tekint az égre. Talán föl sem mer nézni: hátha már ehhez nincs jussa. Hiszen hallja azoktól, kik tudtak beszélni a Négyszemközt inzsellérekkel, ha véletlenül a földjükre lép; itt minden az enyém. A föld is, felette a csillagos ég is. A király állitott belé ebbe a földbe.

S az ősi föld, az ősi szerzemény csakugyan uj formát kapott. Az öreg emberek még tudják, hogy ez a dülő, meg ez a dülő miféle jus volt. Ezt ez, azt az a familia birta. Most már ennek vége. A törzsökös fami-

Lapunk mai számához fél iv melléklet van csatolva.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Erős a hitem, hogy a törvényhatósági bizottsági tagok sem hagyják szó nélkül — talán. S a közeledő közgyüléseken vitatkozások tárgyává teszik — ha igaznak tartják szavaimat.

Ezt azért is hiszem, mert szakemberek állitják, hogy a közelebbi 30 év alatt a tagositó mérnökök a régebbi és mostani árszabás mellett 50 millióná többet leborotváltak Erdély földjéről a munkával megérdemelt illetményen felül, mert az ingyen kapott fél vállalati ár mellett ennek felét megütő összegeket kaptak titkos ajándékképpen a falusi nadrágos és nemnadrágos basáktól — tagjaik kivételesen kedvező elhelyezéseért. Hajmeresztő dolgokat beszélnek Háromszékvármegye egyik szomszédos faluja közhelyeinek arányositása és a tagositás alkalmából s borzasztó az uj állapot képe, mert a lakosság nagy része nem leli honját a hazában. Történtek pedig ezek mindennemü hatóságok, orsz. és vármegyei képviselőik szeme előtt, látatlanul.

Oh szabadság! Oh birtokrendezés, oh én népem, oh én hazám!...

Gondolkozó és tiszta lelkiismerettel biró szakember szerint — a szorgos teendő az lenne, hogy az állam haladéktalanul vegye a kezébe a birtokrendezés egész ügyét, alkalmazza kellő fizetéssel a vállalkozók által eddig potom árért csigázott segédmunkásokat, legyen önmaga vállalkozó, pénztárnok és fizető; kérjen kimutatást a törvényszékektől a befejezett és folyamatban levő tagositásokról és azok költségéről, a készült uj telekkönyvekről, tüzzön záros rövid határidőt a folyó munkálatok bevégzésére s ha csakugyan hajtani akarják a birtokrendezést, hát függesszék fel a további árlejtéses kiadást; gondoskodjék uj telekkönyvek sietős készitéséről stb.

E tárgyban valakinek felterjesztést kell hogy tegyen. Ez nem a falusi képviselőségek dolga, melyek sok mindentől annyira megijedtek, hogy a nyár-levél mozdulásától is félnek. Felterjesztés kormányhoz és a törvényhozáshoz az önök teendője, a kérdés megvizsgálása és tanulmányozása orsz. képviselőinké legnagyobb részben.

Mindezek következménye gyanánt ki fog derülni, hogy némely arányositás 25—26 év mulva egy nemzedék kihalásával sincs befejezve, hogy 10—12 évvel ezelőtt bevégzett tagositásoknak megfelelően máig sincsenek uj telekkönyvek s hogy a fennebbi 49 ezer forint tagositási költségelőirányzat — pedig az arányositásit rég megfizették — csak látszólagos, de valójában 150—200 ezer forintot üt meg az eddigi módon az elmaradott hasznok, ajándékok stb. hozzászámitásával s hogy a hivatalvizsgálatok ezeket a bajokat eddig valószinüleg nem vették észre, vagy valahol figyelemre nem méltatták.

Mikor a törvényszékek királyiakká változtak át, maga az országgyülés és az egész lakosság abban a hiedelemben volt, hogy a magyar igazságszolgáltatás és a törvényhatóságok kezéből egyenesen az államfő kezébe menvén át, európai szinvonalra emelkedett s az itélő birák egyenesen szentek gyülekezetét fogják képezni, kik szorgalom, pontosság és gyors munka mintaképei lesznek a nép javára, mint maga az őket kinevező királyi Felség.

A remény még eddig nem igen vált be, söt itt-ott sötét foltok látszanak az ügymeneten — a külön zárkózottság és kényeztetés mellett is.

Törvényszéki és táblai elnökök nagyrésze számba sem veszi illetékes alantosainak kellőleg megokolt előterjesztéseit; azt hiszik, hogy a tovább adás által saját minősitési táblázatukat rontják. S igy a folyton változó kormány még e szentek gyülekezetétől sem tudhatja soha tisztán, hogy az igazság valójában hogyan áll. Piczulákból csinálnak takarékosságot annak a jogkereső közönségnek véghetetlen kárára s az ügy blamirozására, mely a felrakott bélyegekben gazdagon megfizeti a gyors eljárás árát s e helyett évek mulva jut csak tárgyalás kitüzéséhez is, mi alatt tanui s más bizonyitékai megsemmisülnek. Nyilvánosan beszélik, hogy a folytonosan szidalmazott közigazgatásnál megközelitőleg sincs annyi megrovandó halogatás és mulasztás, mint e kiváltságosoknál részben munkaerő hiánya miatt.

Kivételesen főispáni, vagy más kormánybiztosi vizsgálatot kellene rendelni idegen területeken az összes biróságoknál. Igy remélhetőleg meg lehetne tudni tisztán az ügyállást. A fővárosi biróságok eljárása ellen is nem rég kelt ki keményen egy fővárosi napilap. A vindikált infallibilitást szellőztetik.

A tagositások hosszadalmassága s az uj telekkönyvek készitésének halogatása az alsóbb és felsőbb elnökök figyelmetlenségére vall.

Ismétlem, hogy én nem személyek ellen, hanem nagy horderejü kérdésről beszélek annak a népnek érdekében, mely ugy látszik mindenkitől el van hagyatva s melytől ma-holnap talán még a papjai és tanitói sem fogják kérdezni s nem is látják meg, hogy van-e valami sérelme, mert — tisztelet a kivételeknek — irtózatos viselkedésü hivatali arisztokráczia került föléje, a mely csak fizetésre kötelezett rabszolgahadnak tekinti.

Nagy szélfuvásra volna szükség, hogy a szérük megtisztuljanak minden irányban.

Röviden ennyi most a mondani valóm. Szükség esetén egy kötetet állitok össze három hét alatt a kezeimen levő adathalmaz nyomán, mely tagositás helyett több erdélyi vármegyében földindulást idézhet elő sokak lábai alatt.

Kérem önöket, tisztelt uraim, méltassák figyelmökre e sorok lényegét. Önök nincsenek külön szakadva a néptől, az anyanemzettől. Tudom és hiszem, hogy önöket az együvé tartozás édes érzete, az egy közös bőlcső e néphez köti. Az önök kezébe nagy hatalom és befolyás van letéve. Az önök együttes kérését meghallgatja kormány és országgyülés. A felelősség nem a változó kormányt, vagy némely behunyt szemü, bedugott fülü, önző avagy félénk és halni való közegét, hanem némileg a törvényhozás innen küldött tagjait, legfőképpen pedig önöket terheli, mint a székely vármegyék lelkiismeretét, eszét, szemeit, füleit és mint az alkotmány bástyáit. Kérvényezéssel hassanak oda, hogy a szegényedés ezen egyik főoka, a népvándorlás ezen egyik fő-forrása szünjék meg. Hiszen láthatják mindennap, hogy a birtokrendezés mostani módon való folytatásával menthetetlenül pusztulni kell a legnagyobb résznek. Láthatják, hogy a két Küküllő, Nagyhomoród és az Olt völgyében még a nagyobbacska birtokokat is ott hagyták gazdáik, főleg a tagositási és arányositási költségekből származott bajok miatt s elmentek hivatalokban kuczorogni nehány száz forint fizetésért, mert a nagyrészének az összes gazdasági felszerelése beléveszett. A kész tagokban olcsó bérlők szántanak.

Essék meg a szivök e szomoru látványra és tegyenek!...

Székely gazda.

A polgári önképző és segélyző egylet közgyülése.

márczius 9.

Mult vasárnap tartotta meg a helybeli polgári önképző és segélyző egylet évi rendes közgyülését, egyleti helyiségének nagytermében, a tagok élénk érdeklődése mellett.

Solymossy Endre ev. ref. kollegiumi tanár, elnök nagyhatásu megnyitó beszédet tartott, melyet a közgyülés gyakori helyeslése s végül pedig szünni nem akaró éljenzése követett. A tartalmilag igen becses adatokat magában foglaló beszédet, közgyülési határozat értelmében is, de meg iparosaink szivébe vésés tekintetéből is itt közöljük:

Tisztelt közgyülés!

A gondviselés jósága mellett az egyleti tagok érdeme, hogy e 10-ik évről örömmel számolhatunk be s reményteljesen tanácskozhatunk a jövőre nézve.

Erőtlenek, kicsiny sereg valánk ezelőtt 10 évvel; mikor oly czélból alakitottuk az egyletet, hogy a senkitől meg nem látott iparososztályt értelmileg fejlesszük, a haladás érzékét bennük fölkeltsük, érdeklődésüket a közmüvelődési és azután a gazdasági térre irányitsuk arról a posványos utról, melyre politikai korifeusok vezették.

Ma is kicsiny sereg vagyunk, de erősek! Tiz évi együttlét alatt beigazoltuk, hogy czélunk mellett kitartottunk, politikába soha nem elegyedtünk. Minden eszközünk közmüvelődést, gazdasági érdeket szolgált. A jelzett törekvésekben testvérekké lettünk, s ezután mint egy családnak gyermekei multunkhoz, abból folyó czélunkhoz még szorosabban ragaszkodunk; hivebbek, kitartóbbak leszünk.

A mi eddig aggasztott, — hogy oly csekély számmal nem tudjuk egyletünket föntartani, a czélt munkálni — az ma nem aggaszt. Helyi s általános ipari szempontból inkább az aggaszt, hogy városunk módosabb iparosai — ha szükség lesz, nevekkel is fogok szolgálni — ez iparos egyletnek még mindig nem tagjai. Kérdezzük: hol keresik, hol találják föl az ipari érdekek támogatását, annak megbeszélését, a haladást, az értelmi fejlődést? Vagy kisebbségükre szolgál érintkezni, eszmét cserélni anyagilag gyöngébb — lehet, hogy értelmileg erősebb — iparos társaikkal?

Bizony restelkedni kellene ezeknek a jó uraknak, kik a helyett, hogy iparosalakulatoknál elsők lennének, jó példával előljárnának, buzditanának, — mint a hogy teszik azt más nagyobb városaink iparosai — ők részvétlenkednek, távollétükkel tüntetnek. Hát ki álljon az iparos mellé, ha nem az iparos! Majd eljön az idő, mikor erre ők is megérnek; Isten óvjon, nehogy késő legyen.

Ily magatartás mellett aztán városunkban nincs iparos érdek. Minden iparos külön áll. Testületileg tömörülve, figyelmet érdemlő fellépéssel sehol — semmiben nem tudnak hatni.

Együttes megbeszélés, tanácskozásból kifolyóan, hol, miben tettek valamit? Hol, mikor támogatott iparos iparost? Hiszen az iparos legnagyobb ellensége városunkban az iparos.

Bármilyen természetü iparos érdekben egyenként kérelmeznek, egymás előtt bujkálnak s ugy könyörögnek oly dolgokért, melyet együttes föllépésben jogosan követelhetnének!

Ipari érdekeink kétségbeejtően esnek; minden nap rémesen közeledik a bukás; ma ennél, holnap annál s igy tovább. Hát védekezést, orvoslást hol, kivel beszélheti meg az iparos, ha nem ilyszerü egyletben iparostársaival?! Mindig az volt a természetes és helyes, hogy a létező bajokat kiki a maga foglalkozásában élőkkel tanácskozza meg. Az iparos barátja az iparos legyen!

Egyletünk egész odaadással igyekezett a testületi tömörülési szellemet iparosainkban kelteni, s ha összes iparosainkra kellő hatással lenni még sem tudott, az nem az egylet hibája, de az iparosoké s a politikai kortesek-é.

Nem is ejt kétségbe, mert a gazdasági hanyatlásból én látom, közel van az az idő, mikor e város iparosai egységes, erős testületet fognak képezni, hol politizálás helyett aggódó gondoskodással fognak anyagi helyzetük javitása fölött tanácskozni.

És azért csak előre kicsiny táborunk!

Ezután Csillag József takarékpénztári könyvelő, egyleti titkár olvasta fel nagy gonddal, csinosan összeállitott évi jelentését, a melyben az iparos polgártársaink müvelődésére hivatott kör minden egyes mozzanatairól teljes hü képet rajzolt. Ugy ezt, mint az elnöki megnyitót szóról szóra jegyzőkönyvre iktatni s elnöknek és titkárnak jegyzőkönyvi elismerést nyilvánitani, a közgyülés határozatilag kimondotta. A titkári jelentés kapcsán lapunk felelős szerkesztője inditványára, Ferenczy János távozó pénztárost a közgyülés egyhangulag, nagy lelkesedéssel az egyesület örökös tiszteletbeli tagjának és tiszteletbeli pénztárnokának választotta. Ferenczy János 10 hosszu éven át kezelte az egyesület pénzbeli vagyonát s ugyszólva legfőbb mozgató ereje volt annak. Ő valóban megmutatta, hogy a tiszteletbeli

(Folytatás a mellékleten)

liák pusztulnak. Helyöket jövevények foglalják el. Ők vehetik a vándorbotot, mehetnek — Oláhországba.

Ott a vasutnál összeverődött egy sereg ember. Férfiak, asszonyok, gyermekek. Este indul a vonat be Oláhország felé, de már itt ődöngenek reggel óta. Az együgyü falusi ember jó félnappal elébb megy a stáczióra, nehogy lekéssen. Százszor is megkérdi, mikor indul a vonat. Minden jelre, csengetésre megriad. S ezek az emberek most meg éppen attól félnek, hogy itt maradnak. Itt az édes, nekik mostoha anyaföldön. S nekem nincs erdőm, sem mezőm, hogy meg fognám a kezüket, itt marasztanám!

És most berobog egy vonat. Oláhország felől jő. Kitápászkodik belőle két férfi s két asszony. E vidékről valók. Körülfogják a kivándorolni készülők. Száz kérdés repül feléjük. Miért jöttek vissza? Hoztak-e sok pénzt? Kell-e magyar a bojárnak? Van-e még ott arany?

Hallom a választ:

— Nincs ott sem arany, sem ezüst. Réz is kevés. Nincs becsüje a munkásnak. Nagy a szegénység A magyarokat elkergetik, hogy éhen ne haljon az oláh. Forduljatok vissza. A többiek is jönek mind, de gyalogszerrel. Nem volt pénzük a vasutra.

— Hová forduljunk vissza? — kérdi egy éles hang. — Megismertem a hangjáról: Beniám volt, a ki leütéssel fenyegette azt, a ki az ő földjébe akasztja az ekéjét. — Hova forduljunk vissza? A földünket elmérték a talpunk alól. Kell a kutyának, a mit hagytak. Ha éhen kell pusztulnunk, pusztuljunk el idegenben. Könnyebb lesz a szivünknek.

Nem fordulunk vissza, — mondják mind egy akarattal.

Aztán összesugtak-bugtak. Bizonyosan ámitják őket ezek, a kik visszajöttek. Irigylik tőlük a boldogulást. Ki tudja, mennyi pénzt hoztak. Most majd földet vesznek. Ne higyj nekik, a kutyamájuaknak, mondotta Béniám.

Mind felültek a vonatra. Fásultan, komoran helyezkedtek el, alig néztek a földre, melyet elhagynak. Vagy nem mertek rátekinteni?

... Egyébként semmi különös ujság nálunk, csak ennyi: **mérik a földet**.

Az ő helyébe.

— Elbeszélés. — (1. folytatás.)

Irta: **Hitter Etelka.**

Két aranyat kap tőlem, a ki a vizet leveszi — mondá.

Senki sem mozdult. A varázsviztőli félelem visszatartotta valamennyit.

Ekkor hátulról rekedt kaczagás hangzott.

Mindenik arra fordult.

A bég arcza örömet, embereié pedig utálatot mutattak a jövevény láttára.

Öles termetü, durva, kegyetlen kifejezésü, szegletes koponyáju tatár állott előttük. Széles szájából kilátszottak az állatra emlékeztető nagy fogak, amint kaczagott. Fejet kis sapka fedte. Ruházata és arcza portól és piszoktól lepett; mint annak, a ki sokáig volt utban s az utat bár lóháton, de szakadatlanul folytatta.

— Allah nagy és hatalmas! — kiáltott a bég. Az előbb óhajtottam ittlétedet, nem remélve, hogy három nap előtt lássalak. Allah elhozott, tudta, hogy szükségem van reád Örömmel sietett a tatár elé, a ki nem volt más, mint Szelim, a hü szolga.

A törökök még hátrább huzódtak. Nem esett nekik jól a tatár fogadtatása. Gyülölte mindenik tőle telhetőleg; bár maguk sem tudták megmagyarázni miért. Volt valami a tatárban, a mi visszataszitotta a hozzá közeledőt Szemei sohasem néztek szembe azzal, akivel beszélt. Visszataszitó alakja- és modorán kivül még volt egyeb is a miért nem rokonszenveztek a tatárral. Volt ugyanis a bég alattvalói között öreg török is, a ki szintén részt vett nem egy csatában s még sem lett kitüntetve, mig a tatár — bár a bégnél szolga volt — spáhivá* lett s az erdődi győzelem után a budai szandzsakságban első rendü kilidzset ** kapott.

— Mit mondott a pasa az üzenetre a mit vittél? — kérdé a bég, amint magukra maradtak.

A tatár levelet vett elő kebléből. Összehajtott pergamen volt. Igéretet tett benne a pasa, hogyha a bég ugy viseli magát, mint eddig, mint szolgája a spahi beszéli, ugy mostani helyzetéből magasabbra fogja emelni. A spahi pedig az ő helyét fogja elnyerni.

Örömtől sugárzó arczczal olvasta végig a bég az iratot; majd megölelte a szolgát.

— Köszönöm neked te hü ember, hogy felvilágositottad a pasát. Árulók környeznek s nem bizok csupán csak benned. Most is eljártál jól az ügyemben. Mivel jutalmazzalak meg? Szólj!

A tatár szemei felvillantak.

— Szükséged van reám, éreztem és azért siettem — válaszolt a tatár. — Szólj uram, Szelim, a te hü szolgál minden parancsodat hiven teljesiti. Szelim meg is hal uráért, ha szükség kivánja.

A bég elmondá neki a kereszt miatti aggodalmát s a viz levételét bizta rá.

A tatár ujra kimutatta nagy fogait.

— Hallottam - ugymond — szavaidat s láttam, hogy gyávákkal volt dolgod s azért kaczagtam. Leveszem én a két arany jutalom nélkül is. Én nem félek a keresztények varázsvizétől. S le akasztotta az edényt, mig tartalmát magára öntözé s a bégre, megmutatva az ijedt arczu törököknek, hogy semmi baja sem lett utána. Mit látva a törökök, lassanként közeledni kezdettek ujra a bég felé.

— Vétesd ki a keresztet is — folytatá. — Olyan kegyben állasz a beglerbég pasa előtt, hogy ha egy templomot rombolnál le, azt is megbocsátaná. Ne félj, egy hitvány kereszt miatt nem lázadnak fel a gyaurok!

És a bég — a szolga tanácsára — egy félóra mulva beállitotta a fácskát a kereszt helyébe. A törökök felföldelték a tövét s távoztak, csak a bég és a tatár maradt.

— Szelim önzetlen, — mondá — Szelim nem kiván sokat az ő urától; csak pár sort irjon mellette a budai pasának; csak annyit: Szelim megbizható, hü szolga. Előtte nincsenek titkaim. Én szeretem őt s másoknak is ajánlom.

* spáhi = lovaskatona.

** kilidzs. = földbirtok, „(kard); mivel karddal szerzett reá érdemet“, Dr Csuday — A magyarok történelme.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

és erkölcsi hasznot szerezhet s éltettem mindazon személyeket, a kik ily dolgokban vezetők lenni szerencsések.

Ekkor az ünnepelt áll fel szólásra s következő szavakban fejezte ki köszönetét: »Mélyen tisztelt közönség! Engem semmi rokonság nem füz össze önökkel, a melynek köszönhetném becses megjelenésüket, jól esik azonban szivemnek, hogy mint távolról ide jött ifjut segitettek abban, hogy édes otthont találjak itt és családalapitásom által boldogságomnak alapját megvessem. Nömmel együtt a munka és szorgalom gyümölcsét, áldását látjuk e megtiszteltetésben s habár sokan lehetnek is, kik nevem ekép mondják: Oh... rosz — Lázár, de boldogok vagyunk nőmmel együtt, hogy 25 éves menyekzőnk ünnepélyén ily tiszteletreméltó vendégkoszoru tisztelt meg minket. Fogadják vallás és álláskülönbség nélkül mély köszönetünket e kitüntetésért kivánjuk — mindnyájan sokáig éljenek!“

Erre megszólalt Reményik Kálmán m. utbiztos tilinkoja! Összeolvadtak a testek és lelkek! Ez egyszerü hangszer könnyeket csalt ki a szemekből! Bánat és öröm, fájdalom és boldogság egyesülve lőn, s egy érzés kelt a szivekben, mely hangosan jóslatot tőn a tilinkó mélabus, majd örömteljes hangjánál: Boldog lesz még a magyar és székely!

Asztal bontás után Szentiványi Miklós alispán megkezdte az ujból menyasszonynyá lett ünnepelt házi nővel a tánczot, kiket követett az ifjuság egész hajnalig a sepsiszentgyörgyi első zenekar kellemes nótáinál.

Eloszlott a társaság a legjobb emlékkel — uj munkásságra hevülve a székely népért — éltetve az ünnepelteket s boldogságot kivánva egymásnak azon reményben, vajha 25 év multával ily boldog viszontlátásunk lenne!

Adja az ég Ura.

Fogadd őszinte tiszteletem és üdvözletemet:

Sepsi-Szent-György, 1900. február 23-án.

Tisztelő barátod:

Ifj. Göncz Mihály,
lokodi unitárius lelkész.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Lapunk mai számához** rendkivül felhalmozódott közlendőink miatt félivnyi mellékletet csatoltunk. Hogy a rendelkezésünk alatti anyagot igy sem helyezhettük el és egyes czikkelyek kimaradtak, nem rajtunk mult. Szives elnézést kérünk.

— **Főigazgatói látogatás.** Vigh Albert, iparoktatási főigazgató f. ho 4-én érkezet városunkba, hogy a szakiskolát meglátogassa. A mennyiben országos iparoktatási főigazgatói minőségben ez az első látogatása volt, az ifjusági önképzőkör rövid, de sikerült ünnepélylyel fogadta a szeretve tisztelt főigazgatót. Az ünnepély után megtekintette az egyes termeket; a mühetyi munkálatokat, majd a tantestülettel értekezletet tartva, örömét fejezte ki, hogy a szakiskola a párisi kiállitásra küldött munkálataival a szakértők teljes megelégedését érdemelte ki. 5-én a délutáni vonattal utazott el, szivélyes bucsut véve a tantestülettől, mint maga mondani szokta: az ő munkatársaitól. Hozza Isten minél hamarább ismét körünkbe!

— **Benedek Elek és a Székely gazda.** A »Székely-Udvarhely« mult számában közreadott vezérczikkelyünkre Benedek Elek is megnyilatkozik. A kiváló székely iró, kit az egész magyar haza érdeme szerint szeret és a kinek minden kis betüjét a legalsóbb köröktől a legfelsőbbig — szivesen elolvassák, következő levelet intézte lapunk szerkesztőjéhez:

Budapest, 1900. márcz. 5.

Tisztelt Barátom.

Olvastam lapjában Székely gazda vezérczikkét a mostani birtokrendezési eljárás sietős megszüntetéséről s mondhatom, nagy érdeklődéssel várom a folytatását. Én ugyan csak afféle mükedvelő gazda vagyok, de évek óta rendkivül érdekel a kérdés. Érdekel mint székely embert s érdekel mint irót is. Most még csak figyelem, tanulmányozom a dolgot, de máris kezd izgatni s nem állok jót, hogy vagy regény vagy dráma formájában nem viszem a nagyközönség elé megfigyeléseimet. Egygyel már kezdek tisztában lenni, azzal, hogy a tagositás által elmérik a székely nép talpa alól a földet. Egy-kettő boldogul, a nagy többség koldusbotra jut. A nép közt élő okos emberek dolga, hogy rámutassanak a baj gyökerére s megvilágitsák azt az igazságot, mely, ugy látszik, erre a dologra is ráillik, — hogy sok üdvösnek látszó elmélet a valóságban — szerencsétlenség a tömegre. Székely gazda meglep előkelő, nyugodt hangjával, tárgyilagosságával. Igazán szeretnék kezet fogni vele. S szeretném, ha hozzá hasonló okos emberek ezt a kérdést megvitatnák, nyugodtan, szenvedélyesség nélkül.

Székely gazda czikke inditott arra, hogy önnek leküldjem a mellékelt tárczaczikket, mely pár nap előtt jelent meg egyik budapesti lapban. A mint láthatja, a gazda és az iró egy nyomon jár, a nélkül, hogy egymást ismernék, a nélkül, hogy összebeszéltek volna. Talán nem volna érdektelen, ha e tárczát is leközölné. Nincs benne szerelem, házasságtörés, de, nagy meglepődésemre, a pesti asszonyoknak mégis tetszett. Ez jó jel. Talán fog tetszeni a székely asszonyoknak is, de még inkább a székely uraknak, kiknek talán fölösleges megüzennem, hogy a tagositás iránt való érdeklődésem semminemü kapcsolatban sincs azzal a silány iparczikkel, melynek a neve — képviselői mandátum.

Szives üdvözlettel:
Benedek Elek.

Ehhez a levélhez csak annyi a mondandónk, hogy elismeréssel és köszönettel vesszük tudomásul Benedek Elek bátyánknak ez irányu érdeklődését is. Ohajtjuk, hogy tervezett regénye vagy drámája mielőbb napvilágra jusson. Kérjük, hogy nagy és bölcs tudásával a székelyek mostoha sorsának javitása terén továbbra is támogasson. A küldött tárczát pedig lapunk megfelelő helyén szivesen közöljük.

— **Hymen.** Papp Gyula budapesti müépitész, városunk szülötte, ki az épitendő városház tervezői közül az első dijat nyerte, ma (vasárnap) tartja eljegyzését Rápolthy Károly, városi levéltáros és kiadó kedves leányával, Irmával.

— **Márczius 15-ike városunkban és a vidéken.** A Szabadság, Egyenlőség és Testvériség örökre emlékezetes nagy napját városunk és vidéke hazafias lelkesedéssel ünnepli meg. Eddig a következő müsorokat vettük: A helybeli Dalegylet a régi városház nagytermében délután 3 órakor tartja hazafias ünnepélyét. Játszik a helybeli első zenekar, a Hymnust énekli a Dalegylet, Talpra magyart szavalja Nagy Irma, Honfidalt előadja a Dalegylet, alkalmi beszédet mond Ravasz Árpád koll. tanár, szaval Fodor Boldizsár, Szózatot énekli a Dalegylet, alkalmi költeményt szaval helyi szerzőtől Papp Sándor, az „Élj őseink hazája“ cz. hazafias dalt előadja a Dalegylet. — A m. kir. főreáliskola „Eötvös“ önképző köre az intézet tornacsarnokában délelőtt 10 órakor: Corodi Zingars „Il trovatore“ cz. dalmüből, előadja az ifjusági zenekar. Radnai Oszkár VIII. o. t. „Imá“-ját elmondja Balázs Jenő VII. o. t. Erkel Hymnusát előadja az ifj. ének- és zenekar. Az ünnepi beszédet Nagy Gyula VII. o. t. mondja, Talpra magyart szavalja Keresztes Mihály VII. o. t. „Hunyadi János magyar marsá“-t (!), Arany János „Toborzó“-ját énekli az ifj. énekkar. Felolvas Keresztes Mihály VII. o. t. Katona „Bánk-bán“-jából részletet adnak elő: Loschdorfer K. VII. t. (Simon), Ferenczy Géza VI. o. t. (Bánk). Radnai Oszkár VIII. o. t. (Petur). Horváth Rezső VII. o. t. (Mikhál). Indulót ad elő az ifjusági zenekar. — Az ev. ref. kollegium „Ifjusági Petőfi önképző köre“ délelőtt 11 órakor az intézet nagytermében: Szózatot énekli az ifjusági dalkör. Elnöki megnyitót mond Fejes Áron tanár. Talpra magyart szavalja Fosztó Dénes VII. o. t. Puszták fia, Kélertől, hegedü szóló vonós kisérettel; előadja Kovács Lajos VIII. o. t., kisérik: Pallós István, Szabó Kálmán, Möckesck Frigyes VIII. és Bedő Béla IV. o. tanulók. Alkalmi beszédet mond Ravasz László önk. köri titkár, VIII. o. t. Petőfi a Hortobágyon, Váradi Antaltól, melodráma, szavalja Koncz Ferencz VIII. o. t., kisérik Kovács Lajos (hegedü) és Vajda Lorant (czimbalom) VIII. o. t. Kurucz nótát énekel az ifj. dalkör. Trialog Vörösmarthy „Árpád ébredésé“-ből, előadják Pallós István (Árpád) VIII. o. t., Jodál Gábor (Költő) és Dávid Emanuel (Sirszellem) VIII. o. t. Záróbeszédet mond s a Gidófalvy ösztöndijat kiosztja Gönczi Lajos igazgató. „Marseillaise“-t előadja az ifj. dal- és zenekar. — A helybeli róm kath. főgimnásium ifjusága délután 2 órakor az intézet nagytermében gazdag müsorral tartja meg hazafias ünnepélyét. Ugy erre, mint a más intézetek ünnepélyeire ez uton hivják meg az érdeklődő közönséget. — Székely-Keresztur közönsége is méltóképen ünnepel. Hymnust játssza a polgári zenekar. Nemzeti dalt szavalja Jakab Lajos s. jegyző. Huber „Magyar dalár induló“-ját énekli a képezdei dalkör. Deák Miklós tordátfalvi unitárius pap emlékbeszédet mond. Nemzeti dalt előadja a képezdei dalkör, 1848. márczius 15. Petőfitől, szavalja Hodgyai Géza kép. növ. Végler Gyula riadóját énekli a képezdei dalkar. Szózatot játssza a polgári zenekar. Uni sono énekli a kép. dalkör. Este faklyásmenetben a közönség bejárja az utczákat. Ezután alkalmi beszédet mond Lajos Dénes ügyvédjelölt. Ezt pedig társasvacsora követi. — Parajdon az állandó bizottság délután 1 órakor templomba vonul s hálaadó istentisztelet után a piacztéren felállitott diszes podium körül a közönség elhelyezkedik. Csiszér Zsigmond az állandó biz. elnöke megnyitó beszédet mond s a Hymnust elénekli a daloskör. Emlékbeszédet Orbók Gyula tanitó mond, mire a Talpra magyart a daloskör énekli. Kakucs György tanitó szavalatát Csiszér bácsi 48-as nemzetőr bezáró bezáró beszéde követi és a „Riadó“-t a daloskör előadja. Mintegy 150 székely nemzeti diszbe öltözött lovas banderium, mozsarak durrogása s az ünnepély befejezéseül 250 teritékü közös vacsora fogja emelni a hazafias megemlékezést

— **Az Udvarhelyvármegyei Nemes Családok** czimü müből az adatokat még folyton küldik be az érdekelt családok. Ez alkalommal is értesitjük a közönséget, hogy az adatok beküldésére kitüzött végleges határidő foyó hó 20-án lejár. Ismételten kérjük tehát, hogy ezen időn belül adataikat Pálmay József szerzőhez s az előfizetési és megrendelési iveket Betegh Pál könyvkiadóhoz annál is inkább sziveskedjenek beküldeni, mivel adatokat később nem lehet egyáltalán elfogadni Az ivek és esetleges előfizetési dijak beküldése pedig azért szükséges, mert — a nagyszabásu mü rendkivül költséges előállitása miatt — csakis annyi példányt nyomatunk, a menynyire megrendelés, illetve előfizetés történt.

— **A helybeli jótékony nőegyesület** e hó 7-iki fillérestélye szépen sikerült. A gondosan összeállitott müsor sok élvezetet nyujtott a szép számu közönségnek. Az estélyt Bartha Margit és Bokross Irén rendezték kedves, szeretetre méltósággal. Ravasz Árpád koll. tanár felolvasott a tőle megszokott szel emességgel. Az estély legérdekesebb pontja Andreanszky »Katonásan« cz. 1 felv. vigjátéka volt. Ebben közremüködtek: Doros Iluska (Jolán), Szabó Ilona (Olga), Szilágyi Sándor (Gárday), Séra Kálmán (Lenyei), Pálffy Aladár (Huszár) és Szöllősi Ödön (Gyuri). Szerepében mindenik derekasan megállta helyét s összevágó előadásukkal gyakori derültségre ragadták a közönséget. Végül Fodor Boldizsár zenekiséret mellett Szerenádot adta elő — szép sikerrel. — A jövő szerdai (e hó 14-iki) nőegyleti fillérestélyt a Daróczy nővérek rendezik igen élvezetes müsorral. Embery Árpád róm. kath. főgimnáziumi tanár felolvas. Szabó Farkasné pedig előadja Benedek Eleknek »A fiam lakodalma« cz., rendkivül mulatságos, székely tárgyu, monologszerü elbeszélését, melylyel Szabóné már egyszer oly fényes sikert ért el. Ezt követi egy csino-an konstruált tablo, melyben szerepelnek: Félegyházy Mariska, Doros Irénke, Demény Irénke, Soó Mariska, Félegyházy Kálmán és Fodor Boldizsár. Ajánljuk közönségünk figyelmébe.

— **A polgári önképző** holnapi fillérestélyén Spaller Józsefné kő- és agyagipari szakolai tanárné és Magyari György szavalnak, Fischer Ferenczné felolvas, Máthé Emma monologot ad elő, Belle Zoltán és Boér Gyula dialogot adnak elő. Az estélyt Máthé Rózsika, Máthé Emma, Novák János és Szemerjai Imre rendezik.

— **Az első fecske.** Igazán az első fecske látásának öröme lep meg, a mikor végre vármegyénk területén tartott népies gazdasági előadásról értesithetjük olvasóinkat. A mennyire örülünk, másfelől kissé resteljük is a dolgot, hogy tudtunkon s főkép gazdasági intéző köreink tudtán kivül történt. Ugy vesszük, mintha ránk piritottak volna. De igy kell nekünk! Lapunk egy önzetlen barátjától vesszük a hirt, hogy Csérer Lajos gazdasági szaktanár e hó 1-én Kis-Solymos községben rendkivül érdekes előadást tartott. Igazán megkapó, — irja tudósitónk — hogy a nép nyelvén, keresetlen egyszerü szavaival mennyire le tudta kötni a nagyszámban egybegyült székely gazdák figyelmét, a kik előadás után kérdezősködésekkel halmozták el, mintegy megvitatva a mondottakat. Különben e község törekvő és haladni vágyó lakossága más oldalról is figyelmet érdemel. Gazdasági olvasókört alakitott, bizonyitékául értelmességének. Derzsi tanitó pedig az ifjuság részére kosárfonó tanfolyamot vezet. Ezeknek megtekintése után Csérer szaktanár is elismerését fejezte ki a jelen voltak előtt. Ezzel kapcsolatban ismételten ajánljuk tanitóinknak a földmivelési miniszteriumtól ingyenesen megszerezhető: a „Magyar gazda kincses háza“ cz. nagyszabásu müvet, melynek tanulmányozása és a mi speczialis viszonyainkhoz való alkalmazása után, tartsanak népies gazdasági felolvasásokat a népnek! Mi hisszük, hogy tanitóink megértenek ez alkalommal is, mint már oly sokszor s e téren való üdvös munkálkodásukról már a közel jövőben örömmel beszámolhatunk. Adja Isten!

— **Dalegyletünk Csik-Szeredában.** A helybeli „Székely Dalegylet“ csikzsögödi Mikó Bálint főispán védnöksége alatt ma (vasárnap) Csik-Szeredában a Csillag szálló nagytermében hangversenyt rendez.

— **Az agyagfalvi emlék-alap** javára Gyertyánffy Gábor könyvkereskedőtől 4 koronát vettünk, mint Tófalvi Ferencz korondi községi biró gyüjtését. Illetékes helyére juttatjuk.

— **Felolvasó gyülés.** A keresztur köri D. F. E. f. hó 14-én d. e. 10 órakor Gagy községben felolvasó gyülést tart.

— **A mükedvelő társulat** Székely-Kereszturon, ma (vasárnap) az »Ágnes asszony« czimü renek irályu szindarabból fog ismét mükedvelői előadást rendezni. Ezen ernyedetlen törekvésü társulat pártfogását ajánljnk a keresztúri közönség meleg pártfogásába.

— **Székely-Keresztur öröme** Folyó hó 6-án délután választotta meg Székely-Keresztur előljáróságát, mely alkalommal a főbirói tisztet Jakabházy Sámuel ny. főhadnagy, állami anyakönyvvezetővel töltötte be. E választás a legnagyobb örömet és lekesedést keltette fel a község minden rendü es rangu lakójában, mert s megválasztott iránt osztálykülömbség nélkül a legnagyobb szeretettel és bizalommal viseltetik mindenki. Az egyhanguan és nagy lelkesedéssel megejtett választás után Gálffy Kálmán főszolgabiró intézett egy pár lelkesitő, buzditó szót az uj előljárókhoz, mire Jakabházy válaszolt. Tartalmas s valóságos progammszámba menő beszédében hangsulyozta, hogy neki és tisztviselőtársainak legfőbb törekvése leend e község javára, előhaladására munkálni s felvirágoztatását minden lehető módon és eszközzel előmozditani. Beszédét a lelkesült közönség többszörös éljenzése szakitotta meg és jutalmazta. Az örömnek, lelkesültségnek szebb és mesterkéletlenebb megnyilatkozását ritkán lehet észlelni, mint ez alkalommal, a mi mindenesetre biztató és bátoritó hatással van az uj főbiróra is, kire bizony nem csekély teendő vár, de hogy meg tud felelelni a közkivánalomnak, azt már egy pár év előtt bebizonyitotta, mikor szintén megválasztatott főbirónak, de csak pár hónapig viselhette tisztét, mert a választást a felsőbb hatóság megsemmisitette volt. Őszintén gratulálunk az uj főhirónak megválasztatásához s erőt, kitartást kivánunk nagy feladatai teljesitéséhez!

— **A muzsnai E. M. K. E. dal- és olvasókör** dalestélylyel egybekötött tánczvigalmán bevétel 68 k. 70 fillér, kiadás 38 k. 72 fillér s igy tiszta jövedelem 29 korona 98 fillér volt. Felülfizettek: N. N. 2 k., Ábrahám Elek 1 k. 80 fillér, Miklós Sándor, Zrinyi János, Kállai István 1—1 k., Sándor András 80 fillér, Szász Béla 40 fillér, Klein József 30 f. és Asztalos Mihály 20 fillért. Melyért hálás köszönetet mond a rendezőség.

— **A székelykereszturi járásban** a községi előljáróságok általános választatását Gálffy Kálmán főszolgabiró befejezte. Mindenütt a legnagyobb rendben folytak le a választások, melynek eredményét lapunk jövő számában mutatjuk be. Mint értesülünk — ezen járásból egyetlen felebbezés sem történt, a mi mindenesetre a főszolgabiró tapintatos eljárása s a közönség megelégedese mellett tanuskodik. Az általános béke mellett bizonyit azon nem remélt eset is, hogy Székely-Kereszturt az összes előljárókat közfelkiáltás utján és a közönség teljes megelégedésére választották meg.

— **Helyreigazitás.** Lapunk mult számában a székelykereszturi tenyészállat-kiállitásról hozott tudósitásunkba egy hiba csuszott be. Gyarmathy Dezső dr, városunk polgármesterének tenyészete ugyanis az I. csoportban a második dijat (150 koronát) nyerte s neve a közleményből tévedésből maradt ki. Mit is ezennel helyreigazitunk.

A szövetkezetekről.

III.

Gondolom mint egy négy évvel ezelött egészen véletlenül egy furcsa felhivás akadt a kezembe; ha jól emlékszem az volt a czime, hogy a: »Gyári munkások és rokkantak Országos Nyugdijintézete« — Hiszen, gondoltam magamban, ez is egy furcsa nyugdijintézet lehet! Gyári munkások, rokkantak! Hát ugyan azok miből tudnak magoknak nyugdijat teremteni! Elkezdettem lapozgatni. De minél tovább néztem annál jobban és jobban elbámultam! Hogyne, mikor azt igéri, hogy bárkinek, a ki hetenkint befizet 10 krt, annak ő biztosit heti 3 frt nyugdijat.

Ennek a nyitjára mindjárt rátérek.

Fel is voltam rá kérve, de meg magam is kiváncsi voltam, azonnal irtam Budapestre az igazgatósághoz Fájdalom azonban, onnan semmi feleletet nem kaptam. Mintegy két éve, hogy olvasom, hogy Maros-Vásárhelyen az iparkamara titkára ott egy hasonlót létesitett. Irtam oda is, de csak kevés tájékozást nyertem, mert az alapszabályok épen fen voltak megerősités végett. — Ugy hallom, hogy valami kis hiba miatt ismét ujra kellett irni. Magamra maradtam szépen s nem volt más módom, minthogy én kezdettem számitgatni. És tessenek elhinni, hogy egészen nem várt eredményre jutottam Tisztára áll előttem, hogy álljon össze 100 ember s képes magának nyugdijat teremteni. Nem nagyot, mert hiszen ezer forintokról természetesen szó sem lehet hanem annyit, hogy öreg napjaira meg van kimélve a nyomortól s van legalább egy falat kenyere.

A dolog ugy áll: fogadjuk el alapul a heti egy piczula befizetést — ugyan az lehet két, három vagy

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Melléklet a „Székely Udvarhely“ 1900. évi 10-ik számához.

állást is miképpen lehet önzetlen lelkiismeretességgel, valódi ügybuzgósággal betölteni. Sokak példát vehetnek az ő erényeiről s kiváló munkásságáról. Ferenczyt Solymossy igen szép szavakban üdvözölte, a közgyülés előtt, hova a választás után meghivatott s kifejezte az egyesület háláját és elismerését kitartó, eredményes munkásságáért. Remélve, hogy jövőre is buzgó munkása lesz ezen szép irányu egyesületnek.

Majd az évi zárszámadást és a költségvetési előirányzatot vette egyhangulag tudomásul a közgyülés s könyvtárvizsgáló bizottságnak jegyzőkönyvi köszönetet szavszott, ugyszintén a pénztárvizsgáló és leltárvizsgáló bizottságoknak is.

A választmány javaslata értelmében özv. Biró Pálné és Olasz Gyula ev. ref. koll. tanár az egyesület örökös tiszteletbeli tagjainak egyhangulag megválasztattak s részükre az elismerő diszokmányok kiállitásával titkárt és jegyzőt bizza meg a közgyülés. Mindkét tiszteletbeli tag elévülhetetlen érdemeket szerzett az egylet támogatása körül. Igazán méltók voltak e szép kitüntetésre.

A közgyülés és választmányi ülések jegyzőkönyveinek pontos, tiszta vezetéseért Kolumbán Lukács jegyzőnek köszönetet mond a közgyülés.

A választmány határozatából kifolyólag elnök egy igen fontos kérdést terjeszt elő. Elhatározza erre a közgyülés, hogy a vármegyei iparfejlesztő bizottsághoz kérést intéz 200 korona segélyért, melyből az iparos életben előforduló minden irányu kérdések megvitathatására szolgáló népies a közönségnek ingyenes szakfelolvasásokat jutalmazhasson.

A közgyülés elhatározza, hogy egyleti vagyonát állandó betétképen kezelteti továbbra is, azon megszoritással, hogy abból csak közgyülési határozat alapján lehessen kivenni. Egyuttal az egylet tulajdonát képező ház eladását kimondja és anrak lebonyolitásával s a szerződés jogos, végérvényes megkötésével a választmányt megbizza. A házat 4000 koronán alól eladni nem szabad.

Lapunk szerkesztője bejelenti, hogy a szakfelolvasásokat lehetőleg egész terjedelmükben, avagy bőkivonatokban a Székely-Udvarhely hasábjain iparos polgártársaink érdekében ismertetni hajlandó. A közgyülés örömmel és köszönettel vette tudomásul. Ezután a közgyülés jegyzőkönyvének hitelesitését a választmányra bizva, Solymossy elnök a maga s tisztviselői társai nevében megköszönte a közgyülés bizalmát s lemondását beadta.

A közgyülés választási elnöknek Betegh Pált, bizottsági tagoknak Fischer Ferenczet és Kolumbán Lukácsot kijelölvén. titkos szavazás utján a tisztviselői kar és a választmány következőleg alakult meg. Beadtak 84 szavazólapot, melyszerint majdnem egyhangulag: Solymossy Endre igazgató elnök, Bartók István és Kassay Gyula alelnökök, Csillag József titkár, Fischer Ferencz pénztáros, Kolumbán Lukács és Gyerkes Mihály jegyzők, Szabó József gazda, Csillag István ellenőr, Benedek Géza és Szabó Gyula könyvtárosok, Ráczkövy Samu dr és Görgényi Károly dr orvosok, Kovács Mór dr ügyvéd, Bakó József, Betegh Pál, Benkő József, Bodrogi István, Csép Ignácz, Glatz Károly, Herczegh Albert, Hodor Károly, Jakabos György ifj., Jakabos Miklós, Jancsó János, Kassay Dénes, Kézsmárky Mór, Leiber Dénes, Martinovits Szilárd, Orbán Gergely, Orbán Antal, Papp Z. István, Péter József Péter Lajos, Rápolthy Domokos, Rájk József ifj., Rudolf József, Sepsi Lajos, Solymossy János gyógyszerész, Szabó Ödön, Szemeriay Károly ifj., Vetési József id. választmányi rendes tagok; Ferenczy Ferencz, Ferenczy György, B. Nagy Ferencz és Rákosi Tamás választmányi póttagok lettek.

Végül Solymossy Endre elnök elfoglalta helyét s közönetet mondott az ujabbi megtisztelő bizalomért s a választmányt az egylet iránti meleg érdeklődésre buzditván, a közgyülést a tagok lelkes éljeozése közt bezártnak jelentette ki.

TANÜGY.

Az udvarhelyi r. kath. esperes ker. tanitóegylet sóvidéki fiókköre f. év. február 21-én tartotta Pálfalván gyülését. Szent mise és „Veni Sancte“ után a tagok a helyb. iskola tantermébe vonulván, Süller István köri elnök tanitott az I-ső osztályban a hittanból, Lakatos Gáspár helyb. tanitó pedig az V-ik osztályban a természetrajzból a kétpatások rendjéről. A gyakorlati tanitások után a gyermekek haza bocsáttatván, Süller István tartotta szép elnöki megnyitóját, felhozván a többi között a tanterv reviziójának kérdését s oda konkludál, hogy döntessék el bármiképen is e kérdés, a jó tanterv mindig a tanitó egyéniségétől, ügybuzgalmától fog függni, mert milyen a tanitó, olyan az iskola. A gyülés éljenzéssel fogadta az elnöki megnyitót, mely után a mult gyülés jegyzőkönyve olvastatott fel és hitelesittetett. Ezután Udvard Róbert malomfalvi k. tanitó szazalta Arany János „Tetemre hivás“ czimü költeményét, melyet a gyülés megéljenzett. Antal János lengyelfalvi k. tanitó szavalta az „Evangéliumi jegyes“ cz. költeményt, melyet a gyülés szintén zajosan megéljenzett. Gyurcsovecz Károly atyhai tanitó tartott ezután felolvasást ily czimmel: „Kell-e külön tanterv az osztatlan népiskolának?“ Felolvasó azon álláspontra helyezkedik, hogy az osztatlan népiskolának külön tanterv készittessék. Ennek kapcsán tárgyaltatott a kultuszminiszter urnak hasonczimü körözvénye. Az élénken folyt vitában a kör majd minden tagja részt vett s végül a testület egyhangulag Gyurcsovecz Károly fenti álláspontját fogadta el s ezen állásfoglalásnak a vitában s a felolvasásban elhangzott érvek figyelembevételével való megindokolására Borbáth József szt.-királyi, Kerezsy Lajos korondi és Gyurcsovecz Károly atyhai tanitók személyében egy bizottságot küldött ki. A megejtett birálatok eredményeképp Süller István és Lakatos Gáspár tanitásai jól sikerültek, a szavalatokért s felolvasásért jegyzőkönyvi köszönet nyilvánittatott a közremüködőknek. Szivélyesen fogadta a testület két uj tagnak — Nagy Árpád ülkei tanitó és Virág Erzsébet szentkirályi tanitónő — bemutatkozását. A megejtett jegyzőválasztásnál ujra Borbáth József szentkirályi k. tanitó választatott meg, ő azonban hivatkozva sokoldalu elfoglaltságára, kérte a testületet, hogy őt ezen tisztség alól mentse fel. A testület erre való tekintettel a lemondást elfogadja s a jegyző érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja. Az uj jegyzőválasztásnál jegyzőnek Gyurcsovecz Károly atyhai tanitó, eddigi aljegyző, aljegyzőnek pedig Petres Gyula farkaslaki k. tanitó választattak meg. A jövő gyülés idejének és helyének kijelölése után az elnök a gyülést szép szavakkal berekesztette. Gyurcsovecz Károly, fiókköri jegyző.

IRODALOM.

Tarcsafalvi könyve. Egy Kauzaszi farmer nőismerősének levelet irt. Hét lapra terjedő levelében összevissza irt mindent a vetésről, az időjárásról, a napi politikáról. És mikor a levelet befejezte, az „utóiratban“ azt a kérdést teszi fel: Kisasszony! Nem akar-e feleségem lenni? Én is összeirhatnék Tarcsafalvi Székely Hangok czimü kötetéről minden szépet, jót és kedveset; bölcselkedő, buzditó, elismerő sorokat egyaránt, mégis csak oda konkludálnék: hogy a Székely Hangok igaz, tiszta és mesterkéletlen szivből fakadt versmü. Irója méltánylást érdemlő hivatással verseli meg ebben a szépet, igazat és mindazt, a miket a mai „századvégi költészet“ sivárságában nem méltatnak kellő figyelemre. Én a verselésnek isteni hivatással biró becset tulajdonitok — de csak akkor, ha az a lant az ideálizmus szeretetét ápolja; ha a hit, hazafiság, családi élet, a természet, szóval a való élet és erkölcsi érzület forrásaiból táplálkozik; az értelemhez, a szivhez és nem a vérhez beszél. Az ilyen költészet felemeli, megnemesiti az embert; erőt, vigasztalást, reményt nyujt a küzdő embernek . . . Különben a verselésnek nincs értelme, nincs jövője. Ami az irót illeti, nekem azok a poéták tetszenek, kiknek jóformán a biografiája tükröződik vissza verseiből. Ezekkel tudok érezni, örvendezni vagy keseregni, mert dalaik tárgyát az élet adja, melynek öröme és buja az én szivemben is megvan s abban méltó visszhangra találnak. Az ilyen irók könyvét keresni, szeretni kell. Ábrányi Emil mondja egy szép poémában:

„Oh, szép a rang és minden földi pompa,
Boldog, ki gyüjthet kincseket halomba!
Okos, ki kertet, házakat szerez,
Földet javit, vagyont megkétszerez!
De az gyüjt legszebb és legtöbb vagyont,
Babérodat annak fejére fond,
Annak legyen megáldva minden lépte:
Ki könyvet ad, könyvet a nép kezébe.“

Tarcsafalvit személyesen nem ismerem. A Székely Hangok-at olvasva kötöttem vele ismeretséget. Ez a néhány sor nem birálat, nem ismertetés, nem reklam, hanem ismerkedésemnek szerény visszhangja a Székely Hangokra. Megértettem azokat annál inkább, mert székely szivből, székely szivhez szálltak. Szivemből köszöntöm Tarcsafalvit és örülök, hogy a mi romántikus szép székely földünk a poétikus munkákhoz nemcsak motivumokat szolgáltat, hanem költőket is nevel.

Fülei Sz. Lajos.

Levelezés.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Kedves barátom!

Rövid nehány napi távollétem alatt, melyet Háromszékmegyében töltöttem, egy lélekemelő ünnepélyen vehettem részt, kimondhatlan boldogsággal töltötte el szivemet. Ne vedd rossz néven kedves barátom, ha igénytelen soraim közlésére becses lapodban egy kis tért kérek, azon reményben, vajha mások eljárását megismerve, mi is odaadóbb szeretettel tudnánk munkálkodni a székely nép boldogságának előmozditásán s Székely-Udvarhely városának, mint megyénk központjának előbbre menetelén. Sokan kérdhetik, minő ünnepély lehetett az, melyről szólani akarok? . . . Egyesülése az uri osztálynak a polgári renddel — a tisztviselői karnak a néppel! És ez egyesülés legszebb müve volt az, midőn a polgári erénynek kitüntetést ád, hogy látva mások is e nemes cselekedetet, buzditást vegyenek e nemes munkára!

Ugyanis Orosz Lázár sepsi-szentgyörgyi nagyvendéglős és városi képviselőtestületi tag és szeretett neje tartották meg 25 éves házasságuk ezüstmenyekzőjét. Az összegyült vendégkoszoruban jelen voltak a megyei és városi hivatalok személyei, a külömböző felekezetek papjai, birtokosok, kereskedők, iparosok és szép női közönség. Az étrend és annak tárgyai dicséretére válnak a vendéglős jó izlésének. A mintegy 120 személyből álló közönség a legjobb kedélyben volt a vacsora alatt s az első fogás után a pohárköszöntések sorát Szentiványi Miklós alispán kezdette meg az ünnepeltek nemes munkásságuknak méltatásával. Ismert ékesszólásával elragadta mindnyájunk érzését és szünni nem akaró éljenzésben nyilvánult a szónok és közönség gondolatainak ily egyesülése! Fehér Manó róm. kath. lelkész felköszöntette az alispánt. Ez után Gödri Ferencz polgármester, az iró és költő, az ő magasztos szellemének nagyszerü megnyilatkozásában felmutatta, mikép lehet és kell a székelységért munkálni, mikép lehetett eddig is összetartását elősegiteni s kéri, ne vonják meg továbbra is jóakaratu támogatásukat, hogy megmutathassuk: él, munkál bennünk a székely vér!

Majd egymást követték a szebbnél szebb pohárköszöntések. Vajna Miklós főjegyző, Koréh Dénes szolgabiró, Rácz Albert és Bene István ev. ref. lelkészek, dr Damokos Ödön aljegyző, Szász Béla, Tárkányi és Csősz tanárok. Benedek közjegyző, Bene István tiszti ügyész, Fehér István kereskedő által, melyeknek szelleme minpaz volt: Élni és munkálni a székelységért és Sepsi-Szentgyörgy városért! Némi irigységgel emeltem magam is poharat, látva, hogy Sepsi-Szentgyörgy városa mikép igyekszik önmagához vonzani mindent, a miből anyagi

---

— Talán elakarsz hagyni, — kérdé némi aggodalommal a bég — hogy másoknak is ajánltatod magad?

— Óh! nem — válaszolá ez. — De holnap futár megy tőlünk Budára ujra s akkor elakarom küldeni az iratot a pasának, hogy lássa mennyire szeretsz te engem s miután pedig a kegyelmes pasa téged szeret, én is számithatok valami kegyére a szereteted révén.

A bég mosolygott a naiv feleleten.

— Te az én helyembe fogsz jönni — azt irja a kegyelmes pasa; engem pedig előléptetnek. Szivesen adom neked, amit kértél. Allah segitsen vele, amint érdemled!

A bég utolsó szavaira a tatár elsáppadt. Azonban ura ezt nem vette észre, mert e pillanatban más valami kötötte le figyelmét.

Tőlük jobbra, a hegyoldalon kis faházacska állott. Ajtaján épen most lépett ki a ház asszonya. Egyszerü parasztnő: fején hátulkötött piros kendő, vállait s karjait nem fedi be a ránczokba szedett fehér ing egészen. A hófehér ingre kivágott mellényke borul. Formás, gömbölyü karjain vizes korsók vannak. Kicsiny lábaival zerge módra szökdel egyik kőről a másikra s ugy közeledik a törökök felé.

Vizért megy a tulsó oldalra, a hegyi forráshoz.

A bégnek szeme, szája nyitva maradt láttára.

— Ilyen szép asszony még mohamed paradicsomába sem várhatja őt! — gondolá s egészen felé fordult az asszonynak.

Az pedig, amint közelükbe ér, megpillantja a kidobott keresztet.

— Jézusom! ki tette ezt? — kiáltott fel rémülettel. Majd kezeiből lecsapta a korsókat, oda rohant a kidöltött kereszthez, kegyelettel csókolva a krisztus lábait.

A bégnek az jutott eszébe, hogy nem jobb volna az, ha ez a szép hitetlen asszony e helyett az otromba vasdarab helyett inkább őt csókolná? — Annak több haszna volna! Eféle gondolatokkal eltelve, elfeledkezett magáról s oda lépett a szép asszonyhoz.

— Ő bizony megcsókolja, — gondolá.

Az asszony fenyegetett, mintha kigyó csipte volna meg.

— Félre tőlem, pogány! — kiáltott megvetéssel, miközben korsójának darabját a bég fejének dobta.

Ha ez a cserépdarab homlokon találja a vitéz béget, pár percz mulva ő is ott fekszik a keresztfa mellett.

Hanem őt aligha csókolja meg a szép asszony.

A cserép repült s a bégnek az volt a szerencséje, hogy elsiklott a lába. Hanem azért nem tágitott az asszony mellől. Restelte a szolgájától, hogy igy bánt el vele az asszony. Turbánján a tollat értékes boglár szoritotta. Letépte onnan s oda kinálta a szép asszonynak. — Csókolj meg érette!

Az asszony fekete szemeit a bégre függeszté. Ugy nézett egy ideig.

A bég másodszor is odakinálta a gyöngyöt, miközben egészen közel hajolt a szép asszony arczához:

— Csókolj meg érette!

És az asszony jobb kezével elvette a boglárt, de csak azért, hogy oda sujtsa a meredek sziklafalhoz, honnan az nagyot csattanva ugrott a mélybe; mig bal kézzel csattanó pofont mért a bég arczára.

A bég halvány arcza sötét-piros szint váltott az ütésre.

Megragadta az asszony karját.

Dühének első pillanatában halálra szánta a szép asszonyt. Leakarta dobni a boglár után a mélybe.

Az asszonyt is meglepte saját bátorsága s némán állt ott a bég előtt. Tudva, hogy a bég boszut fog állani; de azt is látta, hogy nem menekülhet, azért szemeit ujra a bégre függesztve állott előtte.

Szelim közelebb lépett hozzájuk.

— Engedd uram, hogy én büntessem meg — mondá. — A szép hitetlen először megbabonázott a szemével, azután megütött. Halált érdemel, e tetteiért. Engedd, hogy én dobjam le — s durván kezdte kitépni ura kezeiből az asszony karját. Azután a meredek széleig hurczolta azzal, hogy ledobja.

A bég utánuk nézett. Ahogy távoztak tőle, ugy távozott szivéből a harag.

— Megállj! — kiáltott a szolga után. — Ne bántsd őt, engedd dolgára!

Szelim elbámult gazdája utóbbi parancsára. Soha nem látta ily hirtelen engedékenynek.

— Legalább csókoltad volna meg — mondá neheztelve. — Hiszen ugy is megzavarta az eszedet látom.

— Megzavarta, igen — mondá lassan a bég, miközben megfordult, hogy hazafelé induljon — megzavarta. Az jutott eszembe, hogy e fedetlen arczu, egyszerü parasztasszony, a ki csak télen huz czipőt a lábára; százszorta többet ér a mi selyembe burkolt, fátyolos arczu asszonyainknál. Ez reggeltől estig versenyt dolgozik az urával; arcza barna-piros lesz a nap hevétől, kezei kérgesek lesznek a munkától s mégis hüséges az ő urához. Alig tettem kezeimet a vállára, már szembeszállt velem. Képes lett volna megölni engem, vagy meghalni, mintsem megcsókoljon. Mig ellenben a mi nőink — a kik a munkát hiréből alig ismerik; akik árnyas pálmák alatt pihennek a mig a munkásnőre az égető nap heve hull; akiknek válogatott csemegékkel kedveskedünk s ezek mellett az ő válogatott szeszélyeiket rabszolga módra teljesitjük — azok a legelső alkalommal eladják az ő uraikat s minden ellenállás és lelkifurdalás nélkül átadják másnak magukat. Egy ilyen boglárért a szultán legszebb neje is megcsókolt volna, mig ez a parasztnő — aki ezzel gazdaggá tehette volna magát — eldobta azt. Eldobta, mert hü az ő urához. A mi nőink előtt a női hüség ismeretlen fogalom. Mennyivel boldogabb a gyaur! itt, ezen a világon hivek az asszonyai.

Szelim egyetlen szót sem veszitett el ura beszédéből

— Mit felelne a hatalmas és dicsőségesen uralkodó szultán, a ki imádja az ő asszonyait s a kiknek neked való leányai vannak, ha mindezeket előtte mondtad volna? — kérdé utközben urától.

— Ha a hatalmas szultánnak alkalma lett volna, mint nekem, a gyaurok asszonyait több izben figyelemmel kisérni, akkor ő is ugy gondolkozna, mint én — szólt nyugodtan a bég

— Ha a hatalmas szultán hallotta volna azt, amit most mondtál — gondolá a szolga — ugy holnapra nem cserélnék veled nyakravalót.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

akár több is, az a dolgon nem változtat, sőt a módosabbak vehetnek is kétannyit; azután mondjuk, hogy mi 100-an összeállunk Most az első teendő, hogy 10 even át a piczulát mindig fizetni kell. Addig senki sem kaphat nyugdijat. Ez ugy van minden intézetnél. Elkezdődik tehát a fizetés Miután egy évben van 52 hét, egy tag illetéke 5 frt 20 kr, tiz év alatt az kitesz 52 frtot; a 100 ember igy befizet tiz év alatt 5200 frtot. Vagyis az első tiz év végén van már az egyletnek 5200 frtja. Dehogy annyi! van kamatos kamattal 7000 frtja! — Az első tiz év eltelt; számba vesszük magunkat; találhatunk különféle eseteket. Például meghalt egy pár. Ez igaz, hogy ránézve elég baj, de az egyletre annál kevesebb, mert a mit befizetett. az az egylet javára maradt, azután nyugdijat nem kell fizetni. Vagy lehet, hogy élünk mind, épek vagyunk. nem kell a nyugdij még senkinek. Hát igy is jó! Kezdjük a másik 10 évet s haladunk. Az lehet a legroszabb eset, hogy egy nehányat nyugdijazni kell. És itt az a kérdés, hogy hányat? A legroszabb eset lehet, ha 5-nek kell nyugdij. Ennél magasabb lehetetlenség. Fogadjuk el példának ezt a legroszabb esetet. Nézzük mi lesz akkor. Egynek a nyugdija tehát hetenkint 3 frt; ez egy évre 52-szer annyi = 156. Az ötnek ötször 156 az = 780. Vagyis kell ezentul fizetnünk 780 frtot. Már most miből? Hát először, a megmaradt 95 tag, a mi igen könnyen pótolható 100-ra, sőt többre, fizeti tovább a maga évi 520 frtját, de van ám 7000 frtunk, melynek 5% = 350 frt, ez együtt 870 frt — ha ebből fizetjük az öt szegény kartársunkat, még mindig marad nekünk 90 frt, a mit szépen a tőkéhez csatolunk. Mondom, ez a legegyszerübb, a legkissebb, de ennél sokkal kedvezőbb lehet. ha nem 100 tagja, hanem 2—3—4-szer annyi van. Azután figyelembe kell venni, hogy esetleg tiz év mulva s talán 20 mulva sem kell még senkit nyugdijazni, akkor a társaságnak már nem 7 — hanem 14 ezer forintja van. Azután számitani kell arra is, hogy például, valaki fizeti 20 évig s azután hal el. Az akkor mind az egylet javára megy. Ugy hiszem, hogy ebből a kis példából is megértették, hogy én mit akartam mondani. Még csak nehány felvilágositó szavam van. Nevezetesen: az ne aggaszon senkit, hogy csak 10 év mulva kaphat nyugdijat, mert az máskép nem lehet. Lehetetlen, hogy valaki ma beálljon s holnap már 30-szoros annyi nyugdijat élvezzen! Például a tanitói nyugdij alap ma csaknem 14 millió frt — s 10 év előtt még sem adnak senkinek nyugdijat, akkor is csak ha teljesen képtelen. Azután pedig a pénzkezelését lehetne két módon eszközölni. Egyik mód lenne, ha valamely bankkal szövetségre lépne az ember, az akkor nyitana egy könyvet, ott vezetné a befizetéseket, mikor aztán jön a nyugdijazás ideje, akkor szépen fizetné ismét ugyanaz a bank. Ő megcsinálná minden hónap végén a maga zárlatát. Ugy, hogy a tagoknak egyéb feladatuk nincs csak fizetni pontosan s mikor odaér az idő, venni a nyugdijat pontosan. És meglehetne oldani bizonyos kombinációval is. Teszem fel megalakitani a Polgári-Kör Hitelszövetkezetét s akkor az kezelné.

Ez lenne egy nagy erősség!

Kivánjuk, hogy ebben a században jőjjön el annak is az ideje!

Csulak Lajos.

KÖZGAZDASÁG.

Nyilt levél az „Udvarhelymegyei Gazdasági Egylet“ elnökségéhez.

Tekintetes Elnök ur!

A vezetése alatt álló „Udvarhelymegyei Gazdasági Egylet“ egészen ujjászületve, hivatásához méltóan kezdte meg nagyfontosságu müködését. Meggyőződhetett arról mindenki, a mult hó 20-án megtartott közgyülés eredményéből, melynek lefolyásáról e becses lap hasábjain kimeritő és részletes tudósitást olvashattunk.

Látva egy évi sikeres munkásság eredményét, mindenki a legnagyobb örömmel néz a jövő elé. Igen, mert üdvös és a gazdákra nézve nagyon hasznos dolgok megvalósitását tüzte ki a Gazdasági Egylet czélul.

Hiányzik azonban tagjainak sorából a vármegye legtöbb községének képviselője. Már pedig nemes intenczióját a Gazdasági Egylet a maga egészében csak ugy valósithatja meg teljesen, ha e vármegye minden községével összeköttetésben van, hogy igy a közvetlen tapasztalatok utján tett felvilágositásokból, világos és határozott képét nyerhesse az egész vármegye gazdasági életének. Ennek megvalósitására legjobb módnak azt látnám, ha a Gazdasági Egylet e vármegye tanitóit beválasztja tagjai sorába, illetve felhivja őket az Egyletbe való belépésre. Egyet azonban legyen szabad megjegyeznem, azt t. i. hogy a tagsági dij fizetése alól feltétlenül felmentessenek a tanitók.

Van e vármegyében, mint tudva van, már több gazdasági ismétlő iskola, sok helyen felnőttek iskolája is, mely intézmények a Gazdasági Egyletnek czéljai megvalósitásában valóságos jobb kezei lehetnek, miért ne vonhatná be hát ezeket is a maga kebelébe.

A tanitóknak van legjobb alkalmuk megfigyelni az egyes helységeknek nemcsak egész gazdasági irányzatát, a földmüvelés és állattenyésztés fogyatkozásait, hibáit stb., hanem ők lennének a nép körében az Egylet szócsövei, szellemi tolmácsai is, kiknek segitségével sokat és nagyot tehet a Gazdasági Egylet.

Vármegyénk munkás néptanitósága pedig készséggel szegődik azok táborába, kik a nép anyagi jólétének előmozditásán fáradoznak, annyival is inkább, mert már többször hangoztatott elve a tanitóságnak, mindent megtenni arra nézve, hogy a székely nép lelje meg honját itt e bérczes hazájában s ne bucsuzzék érzékeny szivvel mindegyre szeretteitől és a Küküllő füzesekkel benőtt partjára kirugó földecskéjétől.

Miután ezen fenti soraimat a tekintetes elnök urnak nagybecsü figyelmébe ajánlani bátorkodom, kiváló itsztelettel vagyok.

Sz.-Udvarhely, 1900. márcz. 1.

Gyerkes Mihály.

Szerkesztői üzenetek.

s. t Köszönjük szives tudósitását. De ez alkalommal más oldalról korábban kaptunk értesitést, melyet már beiktattunk volt.

Figyelő Köszönettel vettük és adjuk.

Sz. L. Szivességét köszönjük s máskor is kérjük gyors tudósitásait. Várjuk a „darázsfészek“ bolygatására irányuló czikkelyét.

S. A. Köszönet. Közöljük. Máskor is szivesen látjuk.

Gy. K. Tudósitását megkaptuk. Szivesen közöljük.

F. Sz. L. Mult számunkból térhiány miatt maradt ki. Szives üdvözlet.

B. D. Szives tudósitást más helyről megelőzték s igy mult számunkban azt közöltük. Az etédi buzgólkodást mi is dicséretesnek tartjuk s ohajtjuk, hogy a többi községek vezetői is hasonlóképen cselekedjenek, minél nagyobb kitartással!

J. J. Gondolat-menete jó, verselése is türhető. Azonban ezt még nem közölhetjük.

H. K. Szives értesitéést köszönettel vettük. Kérésének azonban csak részben tehetünk eleget, mivel ide vonatkozó közleményünk már szedve volt. Az igéretet várjuk.

Sz. B. Az átdolgozásra nincs időnk. Alkalmilag látogasson el szerkesztőségünkbe. Majd a továbbiakat megbeszéljük.

HIVATALOS RÉSZ.

A nagyságos alispán urnak Székely-Udvarhelyen. Másolat Kis-Küküllő vármegye alispánja. 2626|900. alisp. sz. Mult évi decz. 21-éről 20614. sz. a kelt átiratommal kapcsolatban van szerencsém értesiteni, hogy a Zsidve község sertésállományában járványos jelleggel fellépett sertésvész megszünt, minek folytán a községre nézve elrendelt zárlat feloldatott. Dicső-Szent-Márton, 1900. február 19-én. Alispáni szék üres: Fekete s. k. főjegyző.

3491|900. alisp. sz. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi elöljáróságnak. Közhirrététel végett értesitem, hogy Kis-Küküllő vármegyei Völcz és Zsidve községekben a sertésvész megszünvén, ezen községek a zár alól feloldattak. Sz.-Udvarhelyt, 1900. febr. 26-án. Damokos, alispán.

Másolat. Kereskedelemügyi m. kir. Minister. 12886/VIII. sz. Udvarhelyvármegye közönségének Székely-Keresztur község kérelmére, a földmivelésügyi minister urral egyetértőleg ezennel megengedem, hogy ott minden év márczius hó 2-án tehén és üsző vásár tartassék. Erről a közönséget mult évi augusztus hó 21-én 15575. sz. a. kelt felterjesztésére oly hozzáadással értesitem, hogy az engedélynek a hivatalos lapban való közzé tételére nézve egyuttal intézkedtem. Budapest, 1900 évi február hó 22-én. A minister helyett: Csörgeö. s. k. államtitkár.

15940—IV/4. sz. Pályázati hirdetmény. Budapesten tartandó gyümölcsészeti tanfolyamra. Budapesten (a m. kir. kertészeti tanintézetben) folyó évi április hó 30-tól május hó 5-ig gyümölcsészeti tanfolyamot rendeztetek. Czélja ezen tanfolyamnak: a) hogy ezen tanfolyamon a fiatalabb és a fatenyésztés iránt érdeklődő lelkészekben a gyümölcstenyésztés iránti érdeklődés felköltessék és azok abban szakszerü kiképeztetést nyerjenek; b) hogy a lelkészek a fatenyésztésnek, nemesitésnek, a gyümölcs értékesitésnek feltételeit, módját és természetes követelményeit megismerve és megkedvelve, e hasznos és nemesitő foglalkozásnak az életben mivelői, tanitómesterei és buzgó terjesztőivé váljanak; és végül ezen tanfolyamra csakis 12 lelkész fog az állam költségére felvétetni, a k k egyenkint 32 korona utiátalányban és 6 korona ellátási dijban fognak részesittetni. Felhivatnak mindazon községi lelkészek, kik ezen tanfolyamban részt venni óhajtnak, hogy 50 kros bélyeggel felszerelt kérvényeiket, melyben lakhelyük (vármegye és község), életkoruk, nyelvismeretük, valamint azon körülmény is, hogy vidékük a gyümölcstermelésre kedvező-e, felemlitendő a folyó évi április hó 1-ig bezárólag közvetlenül hozzám terjeszszék fel. Ezen határidőn tul beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni. Oly lelkész, ki már ily tanfolyamban részt vett, nem pályázhatik. Az állami ösztöndij mellett felveendő lelkészeken kivül fel fog még vétetni e tanfolyamra 3—4 földbirtokos és gazdatiszt is, a kik azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket szintén folyó évi április hó 1-ig ugyancsak hozzám küldjék be. Kelt Budapesten, 1900. évi február 16-án. M. kir földmivelésügyi miniszter.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 3788—1900. alisp. Ezen pályázati hirdetményre a lelkész és tanitó urak figyelmét ez uton hivom fel. Sz.-Udvarhelyen, 1900 márczius hó 1-én. Alispán helyett: Gróf Lázár Ádám, főjegyző.

15940—IV/4. Pályázati hirdetmény. Keszthelyen, Kolozsmonostoron és Kis-Szebenben tartandó gyümölcsészeti tanfolyamra. Kis-Szebenben az állami faiskola területén folyó évi április hó 1-től 10-ig, Keszthelyen (a m. kir. gazdasági tanintézetben) márczius hó 21-től 30-ig és Kolozsmonostoron (a m. kir. gazdasági tanintézetben) márczius hó 26-tól április hó 4-éig gyümölcsészeti tanfolyamot rendeztetek. Czélja ezen tanfolyamoknak: a) hogy ezen tanfolyamon a fiatalabb és a fatenyésztés iránt érdeklődő faiskola kezelő tanitók a faiskolakezelés és gyümölcstermelésben ugy elméletileg, mint gyakorlatilag szakszerü kiképeztetést nyerjenek; b) hogy a tanfolyamot sikerrel végzett faiskolakezelő-tanitók közül a községi faiskolákhoz alkalmas járási felügyelők legyenek a vármegyék által kiszemelhetők: és végül c) hogy a gyümölcs termeléssel foglalkozó földbirtokosoknak alkalom adassék arra, hogy a gyümölcsfa nemesités, kezelés és ápolásban kellő utmutatást nyerhessenek. Az egyes tanfolyamokra csakis 20 tanitó fog az állam költségére felvétetni, a kik egyenkint 30 korona utiátalányban és napi 3 korona ellátási dijban fognak részesittetni. Oly tanitó, ki már ily tanfolyamban részt vett, nem pályázhatik. Felhivatnak azon községi faiskola kezelő néptanitók, kik ezen tanfolyamon résztvenni óhajtanak, hogy 1 koronás bélyeggel felszerelt kérvényeiket, a melyben lakóhelyük (vármegye és község) életkoruk, nyelvismeretük s a faiskolában töltött eddigi müködésük felemlitendő és ezen körülmények közvetlen iskolai hatóságuk által is igazolandó, folyó évi márczius hó 10-ig bezárólag közvetlenül hozzám terjesszék fel. Ezen határidőn tul beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni. Az állami ösztöndij mellett felveendő faiskola kezelő tanitókon kivül mindegyik tanfolyamra fel fog még vétetni 3—4 földbirtokos és gazdatiszt, a kik állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket szintén folyó évi márczius hó 10-ig ugyancsak hozzám küldjék be. A tanfolyamot állami költségen végzett hallgatók az országos gyümölcsészeti miniszteri biztos jelenlétében elméleti és gyakorlati vizsgálatot tesznek és ennek eredményéről bizonyitványt nyernek. Kelt Budapesten, 1900. évi február hó 16-án. Magy. kir. földmivelésügyi miniszter.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 3788—1900. alisp. Ezen pályázati hirdetményre a lelkész és tanitó urak figyelmét ez uton hivom fel. Székely-Udvarhelyen, 1900. márczius hó 1-én. Alispán helyett: Gróf Lázár Ádám, főjegyző.

Hirdetések.

IRJUNK
Müller-féle tentával.
TÁMOGASSUK
A MAGYAR IPART!

Sz. 317—1900. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy Spielman Leopold szentmihályi lakos végrehajtatónak Ferencz János k.-kisfaludi lakos végrehajtást szenvedő elleni 261 kor. 96 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (a székelyudvarhelyi kir. járásbiróság) területén lévő, kecsetkisfaludi I. r. 43. sz. tjkvben $^1/_8$ részben alperes Ferencz János, $^7|_8$-ad részben társtulajdonos ifj. Ferencz Mózes, Ferencz Zsuzsa nevére irt † 504. hr. sz. 2 k., 908$|_2$. hr. sz. 4 k., 1019. hr. sz. 2 k., 1643$|_2$. hr. sz. 4 k., 1646., 1647., 1648. hr. sz. 10 k., 2852$|_2$. hr. sz. 12 k., 3059. hr. sz. 16 k., k.-kisfaludi I. 83. sz. tjkvben Ferencz János nevére irt A † 256., 257. hr. sz. 336 k., 987. hr. sz. 44 k., 1048 hr. sz. 2 k., 1079, 1080. hr. sz. 24 k., 1131. hr. sz. 2 k., 1178. hr. sz. 8 k., 1201. hr. sz. 6 k., 1224. hr. sz. 4 k., 1653. hr. sz. 2 k., 1808. hr, sz. 6 k, 2144. hr. sz. 2 k., a k.-kisfaludi I. 180. sz. tjkvb. $^1/_3$ r. alp. ifj. Ferencz János $^1/_3$ Ferencz Mózes, $^1/_3$ ifj. Bak Ferencz nevére irt † 2075., 2076. hr. sz. 16 k., a k.-kisfaludi 282. sz. tjkvb. alp. Ferencz János nevére irt † 664/$_3$. hr. sz. 6 k., a k.-kisfaludi 426. sz. tjkvben Ferencz János nevére irt 908$|_1$. hr. sz. 4 k., 1020. hr. sz. 4 k., 1083., 1084. hr. sz. 16 k., 1643$|_1$. hr. sz. 2 k., a k.-kisfaludi I. 373. sz. tjkvben felében alperes Ferencz János, felében társtulajdonos Bak Anna nevére irt A † 3076$|_2$. hr. sz. 4 k., 637$|_2$. hr. sz. 16 k., 1967. hr. sz. 2 k., 1981. hr. sz. 6 k., 3599. hr. sz. 4 k., k.-kisfaludi I. 133. sz. tjkvben $^1|_{12}$-ed részben alperes Ferencz János, $^{11}|_{12}$-ed részben, társtulajdonos ifj. Bak Ferencz, ifj. Ferencz Mózes, Ferencz Juli, Ferencz Zsuzsa nevére irt 1010$|_2$. hr. sz. 2 k., 1155. hr. sz. 8 k., 1239$|_1$. hr. sz. 4 k., a k.-kisfaludi 183. sz. tjkvben † 2121., 2122., 2123., 2124., 2125, 2126., 2127., 2128. hr. sz. erdőből egy kilenczed részben Ferencz János jutalékára 4 k., az árverést a fenti megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900. évi április hó 23-ik napján délelőtt 9 órakor** K.-Kisfalud községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. év november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A királyi törvényszék mint tlkvi hatóság.

Székely-Udvarhelyt, 1900. január 22-én.

Györffy,
kir. tvszéki egyes biró.

Szám 6762—1899. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy a székelyudvarhelyi zálogkölcsönintézet és betéti pénztár végrehajtatónak Orbán Lajos óczfalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni 140 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (a székelyudvarhelyi kir. járásbiróság) területén lévő, óczfalvi 45. sz. tjkvben öt tized részben társtulajdonos Lioki Borbála, egy tized részben Orbán Mózes, egy tized részben Orbán Julia, egy tized Orbán Elek, egy tized részben Orbán Miklós és alperes Orbán Lajos nevére egy tized részben irt A † 99$|_1$., 99$|_2$., 100. hr. sz. 776 kor., 109. hr sz. 4 kor., 245. hr. sz. 68 kor., 302., 303. hr. sz. 128 kor., 312., 313., 335. hr. sz. 26 kor., 349. hr. sz. 24 kor., 352. hr. sz. 6 kor., 440. hr. sz. 22 kor., 447. hr. sz. 10 kor., 514. hr. sz. 18 kor., 523. hr. sz. 18 kor., 530. hr. sz. 56 kor., 554., 555. hr. sz. 12 kor., 596 hr. sz. 24 kor., 769. hr. sz. 20 kor., 866b. hr. sz. 2 kor., 930. hr. sz. 10 kor., 940., 941. hr. sz. 22 kor., 981. hr. sz. 92 korona kikiáltási árban és pedig az Orbán Mózes, Julia, Lajos és Elek, Miklós nevére irt öt tized rész jutaléknak egy hatod részére l. 1. al. özv. Orbán Dánielné szül. Lioki Borbála javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlan 1900. **évi április 23-ik napján délelőtti 9 órakor** Óczfalva községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanoknak 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.
Sz.-Udvarhelyt, 1900. január hó 2-án.

Győrffy,
kir. tvszéki egyes biró.

Sz. 3526—99. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelykereszturi kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy Udvarhelyvármegye árva pénztára végrehajtatónak Andrási György bözödi lakos, végrehajtást szenvedő elleni 300 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék (a sz.-kereszturi kir. járásbiróság) területén lévő bözödi 114. számu tjkvben A + alatt foglalt 278., 279., 280., 281, hr. sz. ingatlan 16 korona, 798. hr. sz. ingatlan 4 kor., 918., 919., 920. hr. sz. ingatlan 2 kor., 970, 971., 972. hr. sz. ingatlan 16 kor., 1232. hr. sz. ingatlan 1 kor., 1448. hr. sz. ingatlan 26 kor., 1827. hr. sz. ingatlan 3 kor., 1852 hr. sz. ingatlan 2 kor., 2044. hr. sz. ingatlan 6 kor., 2072. hr. sz. ingatlan 2 kor., 2140. hr. sz. ingatlan 3 kor., 2211 hr. sz. ingatlan 8 kor., 2674. hr. sz. ingatlan 3 kor., 2716. hr. sz. 4 kor., 2720., 2721. hr. sz. ingatlan 4 kor., 2764. hr. sz. ingatlan 2 kor., 3092|1. hr. sz. ingatlan 4 kor., 3114. hr. sz. ingatlan 1 kor, 3141. hr. sz. 4 kor., 3481 hr. sz. ingatlan 8 kor, 3802. hr. sz. ingatlan 1 kor., 3811. hr. sz. ingatlan 4 kor., 3872. és 3876|1. hr. sz. ingatlan 12 kor., 4369. hr. sz. ingatlan 2 kor., 4549. hr. sz. ingatlan 4 kor., 4669|1. hr. sz. ingatlan 4 kor., 4674. hr. sz. ingatlan 4 kor, 5346. hr. sz. ingatlan 68 kor, 5443. hr. sz. ingatlan 2 kor., 5475|1. hr. sz. ingatlan 16 kor., 5724. hr. sz. ingatlan 1 kor., 5794. hr. sz. ingatlan 1 kor., 5857., 5858. hr. sz. 8 kor., 6225. hr. sz. ingatlan 10 kor., 6282. hr. sz. ingatlan 3 kor., 6329. hr. sz. ingatlan 18 kor., 6524. hr. sz. ingatlan 18 kor., 6905|2. hr. sz. ingatlan 6 korona 6921. hr. sz. ingatlan 12 kor., 6945. hr. sz. ingatlan 42 kor, 7789. hr. sz. ingatlan 4 kor, 7968. hr. sz. ingatlan 9 kor., 7970|1, 7972. hr. sz. ingatlan 6 kor., 8130. hr. sz. ingatlan 2 kor., 8212. hr. sz. ingatlan 2 kor., 8294. hr. sz. ingatlan 8 kor., 8430. hr. sz. ingatlan 6 kor., 8522. hr. sz. ingatlan 1 kor., 8542. hr. sz. ingatlan 2 kor., 9022. hr. sz. ingatlan 7 kor., 9134|3., 9134|4. hr. sz. ingatlan 54 kor., 9181. hr. sz. ingatlan 4 kor., 9576. hr. sz. ingatlan 22 kor., 9630 hr. sz. ingatlan 40 korona, 9956 hr. sz. ingatlan 4 kor., 10019 hr. sz. ingatlan 12 kor., 10514. hr. sz. ingatlan 6 kor., 10539. hr. sz. ingatlan 6 kor., 10656|2 hr. sz. ingatlan 18 kor., 11168. hr. sz. ingatlan 15 kor., 36. és 37. hr. sz. ingatlan 14 kor., 8541. és 8543. hr. sz. ingatlan 6 kor., 3499. hr. sz. ingatlan 8 kor., 7819. hr. sz. ingatlan 2 kor. ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900. évi május hó 2-ik napján d. e. 9 órakor Bözöd község házánál** megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküdött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság.
Székely-Keresztur, 1900. január 24-én.

VERES,
kir. albiró.

Nagy-Enyeden a termelőnél 25 hektó első és 18 hektó másod minőségü erdélyi rizling eladó nagyon jutányos áron. Czim megtudható e lap kiadóhivatalában.

SINGER EREDETI VARRÓGÉPEI

szerkezet és munkaképességre nézve a legtöbb előnynyel birnak, ez okból a legkiválóbb világ- és ipar-kiállitásokon több mint 400 első osztályu dijjal lettek kitüntetve, igy egyedül a Chicagói világkiállitáson, hol ujólag a világ legjobb gépeinek lettek elismerve, a kiállitott varrógépek különbözőségeért 54 első dijjal, tehát a legmagasabb kitüntetéssel lettek dijazva, mely adatott.

Singer eredeti varrógépei

a legjobbak a világon, mit számtalan utánzásuk legvilágosabban bizonyit.

Singer eredeti varrógépei

legkönnyebben kezelhetők; megvarrnak minden szövetet, a legdurvábbat és legfinomabbat minden fonállal és a legtökéletesebb segédeszközökkel vannak ellátva.

Singer eredeti varrógépei

kitünö tulajdonságaik-, jóságuk- és tartósságukért a legkedveltebbek és legkeresettebbek. Több mint 13 millió van belőlük forgalomban és az évi forgalom 900.000 darabot halad meg.

A gyár 40 éves fennállása és a megszerzett jóhirnév a gépek jóságát illetőleg **a legbiztosabb garantiát** nyujtják.

Minden nagyobb városban fióküzlet van,
tehát oktatás a varrásban, javitások, tük és géprészek mindenütt kaphatók.

Előnyös fizetési feltételek. — Készpénzfizetésnél 10%. engedmény.
Mühimzésre szintén ingyenes oktatás.

The Singer Manufacturing Co. részv.-társ.
(ezelőtt **Niedlinger G.**)

Csik- és Udvarhelyvármegyék kizárólagos elárusitója: **Timár Ferencz** Székely-Udverhely, Szombatfalvi-utcza. Erdélyrészi főüzlet és raktár. Kolozsvár, Jókai-utcza 3.

Raktár hol állandóan kapható: Koncz Ármin gyógyszertárában Székely-Udvarhelytt.

Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál** és **meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget **„Horgony"** védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem **valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállitók.

VASADI KALICZA KÁROLY
akadémiai festőművész Budapest—Brassó

Székely-Udvarhelyt a „Korona"-vendéglő külön helyiségében.

A főtisztelendő papság szives figyelmébe ajánlja, hogy készit:

olajfestményü oltárképeket.

MATER DECOR. CARM.

E vállalja *Stáczióképek, templommennyezeti* és *oldalfalazati szentképek festését*

Felelősség mellett készit:

Olajfestményü arczképeket, kréta-rajzokat és szines pastellképeket a leghivebb kivitelben müvészileg, természet vagy fénykép után.

Hirdetés.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy szombatfalván, belső uj-utczai lakásomban (Kovács Domokus házában) **kádár ipart** folytatok, hol mindennemü faedeny készitését és javitását elvállalom.

A n. é. közönség pártfogását kérve,

tisztelettel:
Barabás Fábián,
kádár-mester.

1—3

Tiz lóerejü locomobil gép egy jó karban és forgalmu helységben levő Gatter fürészszel (hol jelenleg két nagy csere-erdő is eladó lesz), valamint egy kétjáratu gőzmalommal telkestől együtt eladó. Értekezni lehet ifj. Bak Albert tulajdonosnál Kecsetben.

Minden héten ujdonságok!

Képes Levelező-lapok mintegy 5000 féle müvészies kivitelben a „Székely-Udvarhely" **kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése, Kossuth-utcza) kaphatók.**

Minden héten ujdonságok!

Sz. 2790—900. fszb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járáshoz tartozó Lokod, H.-Keményfalva, Abásfalva és H.-Szent-Márton községekből álló homoródszentmártoni körjegyzői állás nyugdijazás folytán üresedésbe jövén, erre pályázatot nyitok.

Ezen állás 800 korona, természetbeni lakás évi javadalmazással van egybekötve és 200 korona anyakönyvvezetői tiszteletdijjal.

Magán munkálatokért a szabályrendeletben meghatározott dij szedhető.

Pályázati határidő **1900. évi márczius 20-ika**, mely időig az 1883. I. t.-cz. 6. §-ában előirt képzettséget igazoló okmányokkal felszerelt kérések hozzám beadandók.

H.-Okland, 1900. február hó 25-én.

Benedek Imre,
főszolgabiró.

Sz. 1599—900. szb.

Árlejtési hirdetmény.

Alólirt főszolgabiró részéről ezennel közhirré tétetik, hogy 14023—99. szám alatt kiadott árlejtési hirdetmény részben eredménytelenül járván le, ennélfogva szolokma—küsmődi viczinális ut 3—4. km. szakaszán Szolokma végében ujonan épitendő kőáteresz 126 frt 77 kr, rugonfalva—kiskedei viczinális közuton 3—4 km szakaszán levő áteresz ujraépitése 100 frt 27 kr, rugonfalva—nagykedei viczinális közuton 3—4. km. szakaszán levő áteresz ujáépitése 129 frt 71 kr, a kobátfalva—martonosi viczinális közut 4—5 km. szakaszán martonosi hegyen lévő áteresz ujaépitése 111 frt 21 kr, tarcsafalva—cschétfalvi viczinális közuton 3—4 km. szakaszán Csehétfalva szélén épitendő uj kőáteresz 109 frt 98 kr, az etéd—siklódi viczinális közut 3—4. km szakaszán Küsmőd község végén ujonan épitendő fedköves áteresz épitése 108 frt 8 kr kikiáltási ár mellett és 5 százalék bánatpénz előleges lefizetése mellett a főszolgabirói irodában **1900. évi április hó 7-én d. e. 10 órakor** árlejtés utján vállalatba fog adatni.

Felhivatnak versenyezni ohajtók, hogy a fennirt időig zárt ajánlataikat hozzám adják be, mivel az elkésetten érkezők figyelembe nem vétetnek. A szóban forgó müszaki müveletek hivatalomnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székely-Kereszturon, 1900. febr. hó 27-én.

Főszolgabiró hiv. távol:

Dollny, szolgabiró.

Nyomatott a kiadótulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt 1900.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.